

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po peti:

na kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
četrt leta 15—
na mesec 5—

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, pritličje, levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Knaflova vsak dan zvečer, izvezemsi modelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter
54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin.
Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev.
Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno **naprej** po nakaznici. **Črna**
Na same pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi po njem:

celo leto naprej K 58— | četrt leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 43

Nemški napad na Jugoslavijo!

Branimo jo
proti nemškemu Korošcem!
: Slovenci in Slovenke :
vsi na SHOD

ki se vrši

na Novega leta ob 11. uri dopoldne

v veliki Unionovi dvorani!

Častniki in vojaki, pridite!

Govorita:

France Smodej, dr. Ferdo Müller.

Niti pedi naše zemlje ko-

roškim Nemcem!

Sklicatelji.

Razvodje na Krasu — demarkacijska črta.

Med ententnimi pogoji za premirje, ki je bilo sklenjeno 29. oktobra t. l. z bivšo Avstro-Ogrsko je določeno tudi ozemlje, ki ga ima ententa oblast zase. Demarkacijska črta gre »preko Mangarta in Triglava in razvodja nad Podbrdom in ob Idriji; od tu naprej naj gre črta v jugoistočni smeri proti Snežniku izvevši celo kotlino Save s pritoki. Ti kraji se imajo izprazniti.« Poseben odstavek določa, da bo »provi-zorna uprava izpraznjenega ozemlja poverjena lokalnim oblastim pod nadzorstvom postojnih poveljstev zveznih okupacijskih čet« (Besedilo premirne pogodbe, priobčene v »Slov. Narod« št. 260 s 4. novembra).

Tako je prišlo, da je bil zaseden velik in odličen del slovenskega ozemlja. Zasedli so ga bližnji mejaši Italijani, dasi to ob danih razmerah ni bilo priporočljivo. Ker je na 29. oktobra, torej slučajno isti dan, ko je bilo podpisano premirje, avstro-ogrsko monarhija razpadla in je mahoma vzniknila Jugoslavija kot ententi prijateljska država, se je položaj tako premenil, da je pravzaprav odpadel povod, da bi bila ententa našo zemljo zasedla.

Ali formalno še nismo pripoznani od drugih držav kot samostojna država, enota in zatoorej veljamo v obeh ententah prav kakor n. pr. Madžarska za del premagane avstro-ogrsko monarhije. To priliko so Italijani izrabili in so hlastno, ne kot objektivni pooblaščenec entente, nego sebično z zavratnimi naklepi, zasedli ozemlje, po katerem so že dolgo hlepli, češ, da je to njih narodna last, ki je bila prišla v druge roke. In vendar zasedeno slovensko ozemlje ni bilo v celoti nikdar njih narodna last tako, kakor je sedaj po Nemcih naseljeni del Češke bil češka narodna last, ali kakor je vsa Koroška bila svoj čas slovenska narodna last.

Način, kako so Italijani izvedli pooblastilo entente, ko so zasedli slovensko ozemlje, nasprotuje temu pooblastilu. Kajti prekoračili so ne samo po pogodbi določeno demarkacijsko črto med Savo in Adrijo, ampak prekoračili so tudi oblike provizorne uprave na zasedenem ozemlju.

Z vseh krajev zasedenega ozemlja prihajajo ogorčeni glasovi iz prebivalstva in rezki protesti naših narodnih oblastí proti postopanju Italijanov, ki se vedejo na naši zemlji, kakor se po kulturno ublaženem mednarodnem pravu niti kruti zmagovalci nasproti premagancem ne bi smeli vesti. Kajti proglašajo začasno zasedene kraje po načelu sirove sile za svojo trajno zaseženo posest in brezmejno žalijo narodni čut slovenskega stanovništva. Tako so Italijani, dasi so član entente, prekršili slovesno načelo, da vsak narod bodi na svoji zemlji svoj gospodar — načelo, ki ga je bila ententa postavila po svojem odličnem glasilniku Wilsonu, ustanovitelju novodobne mednarodne pravičnosti.

Posebni namen teh vrstic je, opozoriti, kako so Italijani prekoračili na-

našem Krasu demarkacijsko črto, ki jim jo je določila pogodba, sklenjena po mednarodnem pravu. Prekršili so pogodbo tudi v tej stvari in pokazali, da so si prilastili sredstva in pota tiste pruske vojevalnosti in osvojevalnosti, ki je pravkar v Rusiji, Rumuniji in Belgiji nečastno propadla.

Premirska pogodba je določila na Notranjskem za mejno črto zasedenega ozemlja razvodje med območjem Save na vzhodni in Adrijanskega morja na zapadni strani. Priznavamo, da razvodje na notranjskem Krasu, ki ima čisto neravne, namreč deloma podzemeljske vodotočne struge, ni tako, kakršno je po krajinih, ki imajo zgolj nadzemeljsko vodotočno omrežje. Toda, če so vodotočni odnosi na Notranjskem bili skrivnostni še častitljivemu opisovalcu naše zemlje, Valvazorju — dandanes jih poznamo dovolj točno, in z njimi tudi razvodno črto.

V pošte prihajata na notranjskem Krasu dva glavna vodna toka: Pivka in Notranjska Reka. Pivka se odteka proti Savi, ko tvori deloma nad zemljo, deloma pod zemljo mnogobudovani dolinski skupek Pivke, Unice in Ljubljane. Notranjska Reka pa ponikuje pri Škocijani v podzemeljski odtok svoje struge in se izteka v Tržaški zaliv na nekaterih krajih, najoblastnejši pri Devinu. Ondi tvori potok Timav, ki se po kratkem površnem teku izliva v Adrijo.

Pivka in Notranjska Reka sta si pri Šempetru bližnja sosedata, kajti tečeta skoro vzporedno in le 6 do 7 km vsak-sebi. Prav pri Šempetru železniški postaji prestopa cesta in prestopa železnica iz območja Pivke v območje Reke. Ondi teče torej razvodna črta prišedši od Sneznika (1796 m) preko nizkega grebena, ki vrhuje v Gradišču (794 m) pri Zagorju in se nadaljuje proti severozapadu. Od Šempetra proti zapadu se dviga razvodje in dosega najvišjo točko v daleč na okoli vidnem vrhu Vremščice (1027 m) med Divačo in Senožetami. Čez Vremščico gre torej istinita demarkacijska črta. Če vas Šempeter leži izven okupacijskega ozemlja tostran razvodne ločnice na nje savski strani, še bolj pa mesto Postojna, ki je že nad 10 km od nje oddaljeno! Od vrha Vremščice teče črta do Razdrtega (580 m) in se ondaj dvigne na Nanos (1300 m). Z Nanosovih višav se spušča ločnica v severovzhodni smeri proti Hotedražici. Le ako hočemo skrajno točno postopati, tedaj vzamemo neznačni, komaj 2 km dolgi potok v poštev, ki ponikuje pod znamenitim Predjamskim gradom in od onod pod zemljo bržkone pride v Vipavski potok ob njegovem izviru pod skalno steno tik Vipavskega trga. Ker Vipavski potok teče v Sočo, tedaj bi šel tudi Predjamski potoček v območje Adrije. Ako to vpoštevamo, tedaj se razvodnica z Nanosa spusti pri Predjamskem gradu zopet v nižavo, da obkoli malo ozemlje ob Predjamskem potoku in se tako zopet vrne v višavo in spusti proti Ravniku pri Hotedražici. Logatec je od razvodja pri Ravniku oddaljen skoraj 6 km, seveda na savski strani, leži torej že izven okupacijskega ozemlja. Od Ravnika se obrača razvodnica proti severu in teče čez Jelčini vrh (851 m) pri Idriji med Idrijo in Poljansko Soro proti mogočnemu, daleč na okoli vidnemu Blegašu (1562 m) in od tod na slično nad okolico vladajoči Porezn (1632 m). Od tega vrha se spušča proti sedlu, ki ga domačini zovejo Petrovo brdo (804 metre), pa se tam brž dviga in vzpenja na daleko znano Črno prst (1844 m) nad Podbrdom. Gorski greben ob Črni prsti tvori razvodje med potokom Bačo, ki teče v Idrijo, torej proti Soči, in pa Savo Bohinjko, ki je člen savskega poročja. To razvodje je torej nadaljni kos demarkacijske črte.

Doslej še Italijani niso prekoračili oddelka razvodnice, ki leži med Nanosom in Črno prstjo, pač ker je prodiranje po ondotnem goratem in manj pohodnem ozemlju več ali manj težavno. Poudariti pa moramo, da je z invazijo Italijanov v Šempeter, Postojno, Rakek, Logatec in Vrhniko demarkacijska črta v protislovju z omenjeno določbo premirskih pogojev na nedopusten način prekoračena. Prav tako je v neskladu s kulturnimi običaji tisto odurno nasilje, ki z njim mučijo, žalijo in grenko ponižujejo Italijani naš narod povsod, kjer so navalili bodi si na notranji ali zunanji strani demarkacijske črte. Ne moremo skloniti, ne da bi se spomnili naših trpečih vojakov z iskrenim sočutjem. Trdno upamo, da bo Italijane zaradi njih protikulturnega in neopravi-

čenega nastopanja zadela ista roka pravice, ki je zadela ob sličnem povodu istotako ohole Nemce, in da bo ista roka dala tudi polno zadoščenje našim bratom na Krasu in ob Adriji. F. S.

Srbska skupščina in ujedinjenje.

Beograd, 29. decembra. (Lj. k. u.) (Narodna skupščina.) V Beogradu, kjer se še vidijo sledovi avstro-ogrskih granat, je bilo danes zelo živahno. Središče zanimanja je bila velika dvorana kazine, kjer so se zbrali narodni poslanci in konferirali med seboj. Nasprotstva so izginila. Galerija je prenapolnjena. Poslaniki tujih držav so došli korporativno. Okoli 11. ure je dospelo ministrstvo s predsednikom Proticem. Drugi podpredsednik skupščine Ljuba Jovanović je otvoril sejo. Zapisnikar je prečital interpelacije, vprašanja na ministrstvo itd. Za vojne je umrlo 17 članov skupščine, katerih mesta je treba nadomestiti razen šest, ki so že zasedena.

Ministrski predsednik je šel nato na govorniško tribuno in izjavil med drugim: Gospodje poslanci! Dovolite mi, da najprej izrazim Vaše in naše veselje, da se po štirih usodopolnih letih zopet vidimo v našem Beogradu. Velike izpremembe so v teh štirih letih šle preko naroda. Ko smo zapustili Beograd, je stal črnožolti orel pred vrati beograjskimi. Upal je, da mu pade Srbija kot zrelo jabolko v naročje. Videl je v Srbiji pot, ki naj bi ga vodila proti vzhodu, po eni strani proti Solunu, po drugi strani proti Bagdadu. Ultimatum se mu je zdel sredstvo za ta veličastni pohod. Avstro-ogrski monarhiji je stala že takrat na strani do zob oborožena Nemčija. Ze tedaj so se prijavi naši stari sovražniki, Bolgari in Turki. Ze takrat so se bolgarski krogi bahali, da ne bodo dopustili našega zedinjenja, da bodo z vsemi sredstvi preprečili naše zedinjenje in našo svobodo. Toda Srbija je odločno sprejela ta boj. Trenotek je bil veličasten, pa tudi veličasten. To je bilo takrat. Zgodovino našega troimenskega in troverskega naroda smo pisali sami z našo krvjo. Danes po štirih letih in pol se je dovršila velika izprememba. Naš sovražnik, habsburški orel, leži s polomljenimi peroti na tleh. Velika nemška država, ki je nameravala osvojiti vse svet, je poražena socialno in politično. Položaj naše kraljevine se je preobrazil v veličastni obliki. Navdaja nas upanje do najlepše bodočnosti. Ločeni deli našega naroda so se zedinili v državno celoto, v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki sicer še nima svoje meje, določene po mednarodnem sporazumu, ki pa bo določena v duhu velikih načel naših močnih zaveznikov.

Naša vojska je dala našim mejam zanesljivo podlago z osvobojenjem našega ozemlja. Naše meje se bodo strinjale z mejami ozemlja, kjer živi naš narod v strnjeni gnosti. To je že izrazil prestolonaslednik v odgovoru na addresso Narodnega večja v Zagrebu. To željo sta izrazili Črna gora in naša dična vojvodina. Gospodje poslanci! Ta čin se je izvršil brez Vašega pritrditvenja; izvršil se je pa, narekovan po političnem položaju in po hitrem razvoju dogodkov. Ovrhjeni smo, da boste imeli čast, odobriti to našo izvršeno nalogo. Prosim Vas, da se spomnite z nami v tem zgodovinskem trenutku naših mrtvih junakov, ki niso tako srečni, da bi mogli sodelovati v tem zgodovinskem času.

Ta govor je večkrat prekinilo burno odobravanje galerije in narodnih poslancev. Zlasti so pritrdili onim delom govora, kjer je govornik omenjal narodno edinstvo. Potem je govoril podpredsednik Ljuba Jovanović, ki je naglašal veliko narodno zedinjenje. Glede mej je rekel, da bodo take, da ne bo kršeno nobeno pravo našega naroda. Naposled je zaklical: »Živio ujedinjeni narod Srbov, Hrvatov in Slovencev med svobodnimi narodi!« Temu govoru je sledilo burno odobravanje. V imenu socialistov je govoril narodni poslanec Lapčević, ki je povdarjal stališče svoje stranke. Sprejeli so potem vojni kredit v znesku 250 milijonov. Proti sta glasovala samo dva poslanka.

Beograd, 29. decembra. Podpredsednik Jovanović je predlagal, naj se sprejme v sejni zapisnik tale izjava: Srbska narodna skupščina je srečna, da more dati svoje odobrenje izvršenemu političnemu dejstvu ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prepričana je, da se pri določitvi meja ne bo kršilo pravo

samoodločbe našega naroda in pričakuje, da bodo v to poklicani činitelji to pravo tudi z vsoto odločnosti zastopali. Nadalje pričakuje, da se ho našemu narodu prizna pravo na odškodnino vseh mu protizakonito povzročenih škod in na kaznovanje onih oseb, ki so odgovorne za vse strašne zločine in zločinstva, ki so se izvršila tekom vojne na našem narodu.

Predsednik je zaključil sejo z vzklikom: »Naj večno živi, časti in slavi med svobodnimi narodi ujedinjeni narod Srbov, Hrvatov in Slovencev!«

Državno vijeće.

Beograd, 30. decembra. (Ljub. kor. u.) Državno vijeće (osrednji parlament za vso državo SHS) se sestane že v kratkem. Srbska narodna skupščina izbere iz svoje srede 83 poslan. ter jih v Državno vijeće pošlje kot delegate za Srbijo. Stara Srbija in Makedonija odposlaja v Državno vijeće 24 delegatov, in sicer 24 članov one Narodne skupščine, ki je leta 1911. zborovala v Skoplju. Črno goro bo v Državnem vijeću zastopalo 14 delegatov. Ostale krajevine države SHS odposlajo v Državno vijeće toliko delegatov, kolikor jim gre po moči njihovih posameznih političnih strank.

Finančna komisija.

Beograd, 30. decembra. (Ljub. koresp. urad.) Finančni minister je odpisal v Budimpešti in na Dunaj komisijo, ki naj pripravi stališče Avstro-ogrsko banke z ozirom na regulacijo naše valute. V komisiji so kot člani: dr. Janković, dr. Milan Marković ter dr. Brezgar, tajnik finančnega odseka Narodnega sveta ljubljanskega. Komisija odpotuje zaradi regulacije jugoslovanske valute tudi v Prago.

Italijanska nasilstva.

TRPLJENJE NAŠIH LJUDI V TABORU ZA INTERNIRANCE V KRMINU.

Poročajo nam: Dne 24. t. m. so postrli odredbe proti internirancem v Krminu. Našim ljudem so prepovedali vse obiske, onemogočili so jim dopisovanje, pošiljali se jim sme edinele perilo in živež, kar seveda vse preiščejo, menda radi orožja, kakor Lah prijavijo. Okrog in okrog taborišča so prepletili bodočo žico ter omejili osebno svobodo celo v taborišču.

Nato so dobili interniranci iz taborišča »C« nove sotočariše, ti so: višji sodni svetnik grof Albert Coronini, poštni upravitelj Hussarek, baron Teufelbach in poštni uradnik Frankovic. Taborišče »A« za Furlane bodo razpustili ter furlanske internirance pri nas nastanili. Pričakujemo v Krminu še sledeče: dr. Sturmg, tajnik trgovske obrtniške zbornice, dalje znani Želj Renato, notarski kandidat, ki tudi ni našel usmiljenja pri italijanski camorri v Gorici. Toda z njimi pridejo še drugi.

Prepovedovali so internirancem lastno kuhinjo, kar jih je zelo hudo zadelo. Položaj za internirance je obupen. Koliko časa naj traja še to trpljenje?

ITALIJANI NAVALILI NA TISKARNO IN UREDNIŠTVO »EDINOSTI«.

Iz Trsta nam poročajo 30. t. m.: Včeraj, dne 29. t. m., je gruča italijanskih poboljnov prišla pred tiskarno in uredništvo »Edinosti« v ulici S. Francesco d'Assisi, pričelo demonstrirati proti Jugoslaviji s klici: Abasso Jugoslavija, morte a Jugoslavija! Dol z Jugoslavijo, smrt Jugoslaviji! Sneli so tablo z napisom raz zid in jo nesli skozi celo mesto v triumfu do morja, tam so jo svedano vrgli v morje. Vdrl so tudi v upravništvo in uredništvo ter urade tiskarne »Edinosti« ter zmetali vse spise in papirje ter jih vrgli na ulico. Ker ni bilo veliko število demonstrantov in ker se tiskarna nahaja v središču mesta, je pač jasno, da bi bila lahko italijanska policijska oblast te izgrede preprečila, a da ni hotela tega storiti.

Škofijska palača v Trstu oplenjena.

Trst, 30. decembra. Italijanska družba je popoldne nasokčila škofijsko palačo in jo oplenila. Kaj se je zgodilo s škofom dr. Karlinom, še ni znano. Policija se ni zganila.

Italijanska aprovizacija Trsta.

Trst, 26. decembra. (Lj. k. u.) (Zakasnelo.) Italijanski listi objavljajo ta-le oficielne komunikacije: »Ljubljanski listi, ki nadejajo napade zoper nas, so trdili mimo drugega, da Italija ne pošila nobenega živeža za prebivalstvo zasedenega ozemlja, nego da je celo rekvirirala premož. v Trstu ter ga pošiljala v Italijo. Za odgovor naj zadoščajo ti-le podatki: Od 4. novembra do 4. decembra so odposlali iz Benet x

Trst za potrebo armade, mornarice in civilnega prebivalstva: 54.290 kvintalov moke, 252 q testenine, 7061 q zmrzlega in konserviranega mesa, 1590 q kruha, 583 q kondenziranega mleka, 890 q sladkorja, 572 q kave, 1150q sočivja, 118 q soli, 552 q olja, 1995 q slanine, 1528 q začimb, 13.682 q riža, 2545 q sira in 170 q jajev, razen tega 4 vagoni zdravil in 786 hl vina. Poročila tržaške gubernijske oblasti dokazujejo, da so do 4. decembra razdelili med civilno prebivalstvo ta-le živila: 2250q moke, 2450 q žita, 2000 q zmrzlega in konserviranega mesa, 500 q kondenziranega mleka, 950 q sladkorja, 500 q olja, 165 q slanine, 150 q začimb, 1350 q riža in 250 q sira. Kuriva so odposlali v Trst 40.000 ton za nevojasko uporabo. (V pojasnilo bodi podano, da je v Trstu in bližnji okolici nad 40.000 mož stalne posadke brez zaporednih vojaških transportov, ki prehajajo preko Trsta v razne kraje, in da šteje sedaj prebivalstvo Trsta in okolice dosti nad 200.000 duš. Dočim je dobivalo prebivalstvo prej ¼ kg sladkorja po 1 K 60 v na mesec in osebo, je ta mesec dobil vsako komaj 40 dkg sladkorja po K 8.40)

Italijani zasedli Bakar.

Bakar, 30. decembra. Dne 25. decembra je neki italijanski oddelek pod poveljstvom stotnika zasedel Bakar.

Francozi v Dalmaciji.

Bern, 29. decembra. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poroča: »Neue Zürcher Zeitung« javlja z italijanske meje: Po poročilih lista »Jugoslavo« je zasedel francoski bataljon mesto Kotor. Poveljništvo zasednih čet za južno Dalmacijo in Črno goro je poverjeno francoskemu generalu Verallu. Prekone bodo francoske ali francosko-srbske čete zasedle Dubrovnik. V Pulj je dospel čeho-slovaški komisar, ki zastopa tudi koristí vlad v Ljubljani in v Zagrebu.

Koroško.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča 30. decembra ob pol 8. zvečer iz uradnega vira: Na Koroškem danes nič novega. — Govori se, da so včeraj v Beljaku zborovali nemški vojaki in sklenili napasti in zasedi dravske mostove. Tudi so baje sklenili, da naj se oboroži čim večje število civilistov, da jim le-ti pomagajo pri njihovi akciji. — Baje je v Beljaku zbranih 1500 oboroženih nemških vojakov.

Usoda Avstrije je tragična.

London, 29. decembra. (Lj. k. u.) Glasom Dunajskega korespondenčnega urada objavlja Reuterjev urad razgovor svojega zastopnika na Dunaju s predsednikom nemško-avstrijske narodne skupščine Seitzem in državnim kancelarjem dr. Rennerjem. Seitz je najprvo spomnil na predgovorno svetovno vojno in dejal med drugim: Usoda Nemške Avstrije je tragična. Po krivicah se nas obsoja, da smo povzročili svetovni konflikt. Lahko dokazemo, da Nemška Avstrija ni imela nikakih ekspanzijskih stremeljenj po slovenskem jugu. Okupacija Bosne je bila zgol v interesu Habsburžanov. Toda Čehi in Jugoslavlani so s tem, da so svoječasno glasovali v parlamentu za vojne kredite, omogočili okupacijo. Proti sklepom avstrijskih diplomatov je Nemška Avstrija in posebno socialdemokratski poslanci najenergičnejše protestirali in se jim upirali. Glede izbruhov vojne je predsednik poudarjal na burne proteste, ki jih je organizirano delavstvo podalo proti ultimatumu Srbiji. V nobeni državi ni vojaška kasta tako kruto postopala kakor pri nas v Avstriji. O načrtu federacije vseh narodov bivši monarhije se je izjavil predsednik, da bi taka federacija le podpirala velekapital, ki ima interes na uresničenju takega načrta. Seitz je nato opozarjal na težkoče carske zveze in izjavil, da Nemška Avstrija sama ne more imeti obstoja. Zemljijsna lega in prometne žile kažejo na južno Nemčijo, s katero se avstrijski Nemci čutijo vezane po narodnostnem sorodstvu. Z južno Nemčijo je ustvarjena zveza tudi z ostalo Nemčijo, na katero je Nemška Avstrija navezana. Ententa še vedno ne priznava naše države, ki se ima vsled tega vedno boriti z velikimi težkočami. Predsednik je opozarjal na mirno, vzorno in povsem nekrvavo revolucijo v državi. Končno je omenil, da je med Londonom in Dunajem vedno obstajalo prijateljsko razmerje. Končal je predsednik Seitz svoj razgovor z besedami: »Edina jasna točka v vsi tragediji Nemške Avstrije je menda odrešenje dežele izpod avtokracije Habsburžanov, ki se pač na ugnezditi nikoli več.«

Iz Ceho-slovaške.

Češki interniranci.

Praga, 30. decembra. (Ljub. kor. urad.) Kakor poročajo dunajski korespondenti, je bil v sestanku internirancev in obsojencev, ki so mu prisostvovali ministri dr. Rašin, dr. Soukup in dr. Vrbenky. Ministrski predsednik dr. Kramář se je opredelil, da se sestanka ne more udeležiti. Po odobrenju pravil za društvo internirancev in obsojencev se je sprejela resolucija, kjer se zahteva zaplenbo posestev nadvojvode Friderika kot odškodnino za interniranje in obsojence in odstavitev in kaznovanje uradnikov, ki so pri internacijah, preiskavah in razsodbah v različnih veleizdatniških procesih kršili svojo uradniško oblast in ki se danes mučijo na svojem mestu.

✱

Budimpešta, 23. decembra. Ceho-slovaške čete so zasedle mesto Košice brez odpora od strani civilnega prebivalstva.

Praga, 30. decembra. »Pondělík« poročajo, da se bo v kratkem vršil ministrski svet, ki se bo bavil z določitvijo državnih mej in s predpripravi za mirovno konferenco.

Iz Madžarske.

Budimpešta, 30. decembra. (Ljub. kor. urad.) Nedeljsko poročilo vojnega ministrstva: Servno Košice so čeho-slovaške sprednje straže dosegle do Prešova (Eperjesa) in Abosa. Med Moravo in Gromom je položaj neizpremenjen. Rumuni so ponovno kršili pogodbo za premirje in zasedli Magyar Gorbó ob železnici Kološvar - Veliki Varadin. Jugoslovanci so vdrl v Doljino Lendavo. — Ponedeljkovo poročilo: Ceho-slovaške čete so večer popoldne s pehoto, konjico in topništvom zasedle Košice. Severo - vzhodno Požuna je položaj neizpremenjen. Jugoslovanske čete stoje s sprednjimi stražami na severnem bregu Mure pri Doljini Lendavi. Druga četa prodira iz Radgona in je zasedla črto Murska Sobotna - Behatn. O Rumunih ni poročila ničesar.

Budimpešta, 30. decembra. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poročajo: Po privatnih poročilih iz Arada, so bili večerj tamkaj krvavi spopadi med Rumuni in Madžari: uradno ta vest še ni potrjena.

Budimpešta, 29. decembra. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poročajo ogrski kor. urad: Danes je imenoval ministrski svet grofa Aleksandra Festeticsa vojnim ministrom. Grof Festetics, pristaja Karlovyje stranke, se je danes udeležil ministrskega sveta že kot vojni minister.

Banat si svoje Rumuni.

Praga, 29. decembra. (Lj. k. u.) Ceho-slov. kor. urad poročajo: Glasilo Rumunov »Romanul Aradu« piše: Banat je brez dvoma po svoji veliki večini rumunski in vse ozemlje do Tise bo pripadlo Rumuniji. Tamkaj bivajoči narodi dosežejo zasluženo svobodo. Banatski Srbi naj se ne boje naših represalij. Dovolili jim bomo iste mednarodne zaščitne pravice, kakoršne so Srbi dovolili Rumunom v Timoški dolini v srbski državi. Na ta način je možna rešitev vprašanja banatskih Srbov in Rumunov v Timoški dolini. Po naših informacijah bo Bratunava politika uravnava v tem smislu.

Arad, 30. decembra. (Ljub. kor. urad.) Rumunska brzojav. agentura Dacia poročajo: Ko je general Berthelot obiskal rumunskega škofa Ivana Pappa, so oborožene madžarske tolpe napadle poslopje vojnega ministra Stefana Ciofu Popa.

Vel. Varadin, 30. decembra. (Lj. k. u.) Rumunska brzojav. agentura Dacia poročajo: Semkaj je dospel francoski general Berthelot ter je bil sprejet od prebivalstva med velikim navdušenjem, kar je dokaz odkritosrčnih simpatij za Francoze.

Arad, 30. decembra. (Ljub. kor. urad.) Rumunska brzojav. agentura Dacia poročajo: Rumunska narodna straža je bila vsled premoci madžarskih tolpe razorožena. — Ogrski častniki so bili aretirani.

Sibinj, 30. decembra. (Ljub. kor. urad.) Rumunska brzojav. agentura Dacia poročajo: Rumunska začasna vlada bo v nekaj dneh imenovala prefekte za Sedmogrsko in rumunske dele Ogrske.

Iz Nemčije.

Berolin, 29. decembra. (Brezlično.) Izid dolgotrajnih posvetovanj med ljudskimi poverljivci in osrednjim svetom nemških delavskih in voj. svetov je ta, da je trojica neodvisnih socialnih demokratov: Haase, Dittmann in Barth izstopila iz vlade. Ta sklep je dozorel pozno ponoči, potem ko se je bil osrednji svet več ur posvetoval skupno z ljudskimi poverljivci in potem ko je osrednji svet imel daljšo posebno sejo. V posebni seji se je posvetoval tudi kabinet ljudskih poverljivcev, ni se pa posrečilo, premostiti nasprotja med socialno-demokratsko večino in neodvisniki v glavnih vprašanjih.

V zvezi z revolucijskega denarja, ki ga je bil ruski poslanik v Berlinu Joffe izplačal neodvisnemu nemškemu socialnemu demokratu dr. Oskarju Cohnu (Nordhausen), izjavlja berlinski zunanji urad, odzvarjajoč dr. Oskarju Cohnu, ki mu je očital, da je zunanji urad Cohnovo vabilo zastopniku ruske vlade na nem sestanek ob nemško - ruski mejni nepravilnosti pridržal: »Res je, da brežlična brzojavka v Moskvo ni odšla. Prav tedaj, ko bi jo bili morali odpustiti — dr. Oskar Cohn se je bil takrat ravno odpravil v Kovno — je dospela Joffejeva brežlična brzojavka, da mora zunanji urad na podstavi prejšnjih Cohnovih izjav pač smatrati, da je trditve, češ, da je Cohn boljševičski denarje v svesti prejel, da mu je revolucionariti Nemčijo, gošo sumničev. Saj je vendar časopise neodvisnih socialnih demokratov, razpravljal o prvem Joffejevem brežličnem reku, izjavljalo, da je strankino vodstvo prejem tujih denarjev za revolucijske namene odklonilo, in saj je dr. Cohn sam i glede denarja, ki mu ga je bil izročil Joffe, i glede vsot, ki so ležale v Mendelssohnovi banki, pred izbruhom nemške revolucije in po njem ponovno poudarjal, da so ti denarji odmenjeni oskrbi ruskih vojakov. — Ob vsem tem si dr. Cohn v lastnem interesu pač sam ni mogel želeči sestanka z zastopniki sovjetske vlade. Zato se novobilo Rumunom ni odpisalo in je zunanji urad dr. Cohna, ki je dospel v Kovno, da tam konfira, telefonično o vsem obvestil. Zunanji urad se je zmotil, ko je sodil, da so Joffejeve besede o vsem sumničarju resnične. Ko bi bil vedel, da je Cohn boljševičski denarje prejel za revolucioniranje, zunanji urad ne bi bil sam pridržal povabilo, ampak bi se bil tudi z vsemi pomočniki zoper-

stavil temu, da dr. Cohn na vzhod odputuje z uradnim naročilom.

Berolin, 29. decembra. (Ljub. kor. urad.) Glasom dunajskega koresp. urada poročajo Wolffov urad uradno: Kriza v državni vladi se je razširila tako, kakor se je splošno pričakovalo. Neodvisniki so izstopili iz vlade.

Berolin, 29. decembra. Kakor poročajo uradno, se je položaj v zgornje - slezijskem premogovnem ozemlju vnovič poslabšal tako, da ni le prekinjeno kopanje premoga v mnogih rovi, temveč vlada popolna anarhija in boljševizem. Dne 28. decembra so zopet stavkali rudarji v petih jamah. Kakor poročajo trgovska zbornica v Opoljah (Oppeln), so napadli delavci neke jame pravno poslopje, prijeli ravnatelja in rudniškega nadzornika ter ju odvedli v poslopje svoje organizacije. Tamkaj so oba uradnika postavili na mizo ter ju s smrtnimi grožnjami prisilili, da sta takoj ugodila zahtevam delavcev. Najvažnejša je zahteva, naj se takoj pri prvem izplačevanju meze nakaže vsakemu delavcu 800 mark. Ako se bodo te doklade povsod izplačale, bo zgoraj - slezijska premogovna industrija imela 80 milijonov mark več izdatkov. Delavci so pri tem navdušeno klicali Rozi Luxemburg in tudi Liebknechtu. Ravnotako je bila prisiljena uprava Donnersmarkovega plavža in jame, ugoditi zahtevam delavcev. V sled agitacije s polske in boljševičske strani je pričakovati, da bo v prihodnjih dneh stavkarsko gibanje še bolj naraslo. Ako ne bodo nemudoma poslani vladi vdane čete v ta industrijski okraj, je pričakovati, da bo v prihodnjih dneh onemogočeno vsako obratovanje, in sicer od malega boljševističnega dela rudarjev, ki terorizirajo ostale delavce.

Poznanj, 30. decembra. (Ljub. kor. u.) Dne 29. decembra so poljske in nemške oblasti podpisale nastopno objavo: Do nadaljnjega se proglasi nad Poznanjem obsešno stanje. Po 5. uri popoldne ne sme nobena civilna oseba iz hiše, izvzemši člani izvršilnega odseka, sanitetno in policijsko osebje. Zabrani so vsa zborovanja in sestanki. Vsi do sedaj izdani orožni listi se razveljavijo. Vse častnike je treba takoj razorožiti in morajo odstraniti znake svojega čina. Moštvo, ki ne spada k varnostnim stražam, mora priti v mesto neoboroženo. Častniki morajo takoj zapustiti mesto, v kolikor niso neobhodno potrebni v garniziji. Častniki, ki morajo ostati na svojem mestu radi demobilizacije, si morajo takoj preskrbeti potrebne listine. Prenovljeni so izprevidi in shodi, kakor tudi kinematografske in gledališke predstave. V mestu Poznanju je zopet vse popolnoma mirno in mesto zadobiva navadno lice.

Berlin, 29. decembra. (Lj. k. u.) Glasom dun. k. u. poročajo Wolffov urad: Državna vlada je imela v nedeljo popoldne svojo prvo sejo. Najprvo so razmotirali in določili spored in najnunejšie odredbe. Novi člani kabineta so se udeležili posvetoval, v katerih so določili, naj prevzame Scheidemann zunanje stvari. Nske vojaške in Wissele socialnopolitične naloge. Pri tej priliki se nanovo opozarja na to, da gre samo za razdelitev dela v kabinetu, tako da ne bo tangirana kompetenca državnih uradnikov na noben način.

Boji v Poznanju.

Poznanj, 29. decembra. (Lj. k. u.) (Brezlično.) Tukaj je došlo do pouličnih bojev med Nemci in Poljaki.

Razne vesti.

Drobne vesti iz Jugoslavije.

Belgrad, 30. decembra. (Ljub. kor. u.) V notranjskimi dežele začemajo sodišča pogloma zopet posloovati. Te dni se je med drugim zopet otvorilo sodišče v Kragujevcu.

Petrinja, 30. decembra. (Ljub. kor. u.) Večraj ob pol 9. zvečer je med Petrinjo in Kraljevicami pri čunjevici št. 8 s tira skočil vlak. Smrtno ni povzročil ničesar.

Bakar, 30. decembra. (Ljub. kor. urad.) Na božični dan je na bakarsko železnico postajal prišel italijanski častnik s 50 vojakov in jo hotel zasedeti, češ, da mora nadzirati potnike. Edinole energičnemu nastopu postajateljstva, ki je takoj telefonično protestiral pri Francozih, se je zahvalil, da so se Italijani umaknili. Nocoj so zopet prišli in izjavili, da bodo nadzirali potnike.

Hrvatski ban v avdienci.

Belgrad, 29. decembra. (Lj. k. u.) Regent Aleksander je sprejel v avdienci bana Mihalovića. Ban se je že vrnil v Zagreb.

Zveza narodov.

London, 28. decembra. (Ljub. kor. urad.) Glasom dunajskega koresp. urada poročajo Reuterjev urad: Dopoldne je predsednik Wilson sprejel v ameriškem poslanstvu odposlanstvo lige za zvezo narodov. Ko je predstavil zastopnike, je dejal Grey, da sta si Anglija in Amerika edini v tem, da je zveza narodov ena najvažnejših zadev in da bi bila nesreča, ako bi se razšla mirovna konferenca, ne da bi se vzpostavila ta zveza. Nato je prečital nadško Canterburyjski adresi. Predsednik Wilson je izjavil v svojem odgovoru: »Vesel sem in v izpodboju mi je, ko vidim, da narašča zanimanje za zvezo narodov. Ne narašča pa le zanimanje, marveč tudi odločnost, ki bo zmagala, kakor sem trdno uverjen.« Asquith je poudarjal, da se predsednik zavzema za to, za kar se zavzemajo najboljši glave na Angleškem. Zveza narodov je edina možnost, da se prepreči nadaljne vojne. Kasneje je predsedniku Wilsonu predložilo odposlanstvo, zastopajoče pet milijonov delavcev na Angleškem, adresi, kjer poudarjajo, da so delavci vedno podpirali Wilsonovo politiko in da jo bodo tudi v bodoče kljub vsaj opoziciji. Predsednik se je odposlanstvu zahvalil in rekel: »Razumemo se popolnoma.«

Iz francoske zbornice.

Bern, 29. decembra. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poročajo: Velika pričakovanja, ki naj bi jih udeležila večerjajna in predvečerjajna seja francoske zbornice, se niso uresničila. Glavna stvar so bila izvajanja Cachina, ki je prvi stopil na govorniški oder. O bodocem razmerju Francije z Nemško republiko je Cachin izjavil mnogo drugega: Neki krog v Alzaciji - Lotaringiji so radi bodocih odnosajev Francije do sovražnika vzemirjeni. Oni nočejo, da se bo pravtako protestiralo proti Franciji kakor se je 50 let protestiralo zoper Nemčijo. Noben Nemec se ne sme anektirati proti svoji volji. Gre tu za aneksijo ali neaneksijo levega remskega breza in Saarske kotline. O prisvojitvi (aneksiji) ne mara ničesar vedeti. Zahteva je razrušitev trdnjav in nevtralizacija ozemlja. Eden izmed poslancev je izjavil, da je odsek za zunanje stvari soglasno za-

hteval kotlino Saarsko. To vprašanje naj bi bilo odvisno od plebiscita. Nato je odgovoril Cachin: »Gotovo, toda ako socialisti odseka sta se uprla proti prisvojitvi. Nič ne more zahtevati, da bi bil narod odgovoren za dejstva, za katere ni odgovoren. Imeli smo vojno med narodi, sedaj mora biti mir med narodi. Zahtevam od naše vlade, da se odreče sili, ki je bila povod porazu naših sovražnikov.«

Zveza Pariz - Bukarešta.

Praga, 29. decembra. (Lj. k. u.) Ceho-slov. kor. urad poročajo: Francosko vojaško odposlanstvo se je na Dunaju dogovarjalo s čeho - slovaškim poslanikom Tusarjem in z rumunskim zastopnikom Isopescul - Grecucom o direktni železniški zvezi med Parizom in Bukarešto. Dosežen je sporazum.

✱

Bukarešta, 30. decembra. Kraljeva dvojica bo v kratkem posetila mesto Kološ.

Haag, 30. decembra. V novi zbornici razpolaga zbornica s 511 glasovi večine.

Pariz, 29. decembra. (Ljub. kor. urad.) (Brezlična brzojavka Ceho - slovaške tiskovne urada.) Iz Vladivostoka poročajo, da pomeni zavzetje Perma velik uspeh ruske armade, ki je zajela 12.000 mož, vplenila 60 topov, 4000 vozov ter veliko množico strojne in municije.

Nauen, 29. decembra. (Lj. k. u.) (Brezlično.) Kot se čuje, se mirovnih pogajanj nevalci ne bodo smeli udeležiti. Pogajanj za zvezo narodov se bodo nevalci udeležili s popolno enakopravnostjo.

Nota narodne vlade proti koroškemu Landesauschußu.

III.

Dne 19. decembra so streljali iz kmet-ske hiše pri Grebnu na srbsko patrolo. Ko se je patrola bližala hiši, je jela približno 100 mož broječa nemška četa hudo streljati na Jugoslovane. Med bojem se je vnela hiša. To so porabile nemške drhali za hujškanje proti slovenskemu prebivalstvu, zlasti v novinah in jih dolžile požiga. Ob tem napadu iz zasede so ranili srbske vojake.

Kakor tukaj, se je pokazalo tudi drugod, da so porabili v protestih celovške narodne vlade, kakor tudi v nemških novinah take napade nemških tropov na jugoslovanske patrole na slovenskem ozemlju za trditve, da so Slovenci napadli »slučajno« nemške patrole. Hinaščina in neresničnost takih trditve dokazuje najbolj to, da nemške čete nimajo čisto nič iskati na slovenskem ozemlju.

Hujškanje zoper slovensko duhovščino je sistematično in ima ta smoter, da bi slov. prebivalstvo oropati intel. mož, da bi ga potem laglje pregovorili, naj se odpove Jugoslaviji in se prikloni Nemski - Avstriji. Do 19. decembra so nemški vojaši prišli iz 14 slovenskih duhovnikov na slovenskem ozemlju in jih odgnali s hudimi grožnjami, ali pa so morali duhovniki zaradi smrtnih nevarnosti pobegniti, tako da je bila njihova brez mašnika. Nemška soldateska je povsod naznanila nasilstva zoper druge slovenske duhovnike, ki so se zdeli nemškimi oblastnikom na Koroškem pristaja jugoslovanske dinastije in varuhi slovenskega prebivalstva. Nemške drhali so v nedeljo dne 15. decembra obteljevale cerkev v St. Petru pri Grabstajnu med popoldnansko službo božjo. Ke je stopil župnik iz cerkve, so ga napadli. Komaj se je rešil v kmetko hišo. Hišo so obkolili nemški vojaši, pretili in zahtevali, naj predajo župnika. Ker jim kmetica navzlic temu ni hotela odpreti, so zagrozili vojaši, da ga bodo že dobili in ubili. Župniku se je posrečilo, da je preobleden ušel.

Zaradi teh enakih dogodkov na slovenskem ozemlju, so zasedle srbske in jugoslovanske čete kraj Grabstajn zaradi miru in reda in zaradi varstva domačega prebivalstva. Nemško vojaštvo je ponovi prihitelo iz Celovca s strojnimi in topovi, obkolilo srbske in jugoslovanske čete in jih ponajveč vjelo, deloma tudi umorilo ali ranilo. Ko je jutraj po tej noči kaplan Ceri začel ob 6. jutraj pridigoval, so jeli zunanji streljati s strojnimi. Ko je propovedoval približno 10 minut, je pridilo okoli 20 mož v cerkev in preizkotalo navzlic službi božji vsa koda, da bi našlo srbske vojake, katerih pri nočnem napadu ni moglo vjeti. Kaplan je nehal pridigoval, obklesel se v zakristiji za mašo in začel masevati. Pri Kyriju je počil zunaj prvi strel proti cerkvi. Župnik je pomiril ljudi in zastavljal izhod, da se ne bi pripetila nesreča in da ne bi ustrelili nobenega izstopajočega. Nenadoma so počili strelji tudi v cerkvi. Prva krogla je zadela nad glavo kaplanovo v otar, druga krogla je razdrobila 16letni deklici jabolko na kolenu, tretja krogla je zadela kor. Na zunanem zidu cerkve so doznali 25 strellov; od teh so prodrli trije skozi okno v cerkev. Nato so nehali streljati pred cerkvijo. Kaplan je nadaljeval mašo in obhajal pred oltarjem klečeče vernike. Šele med obhajanjem je opazil, da so prinesli nemški vojaši strojnice v cerkev in jih nastavili proti oltarju, torej tudi proti kaplanu. Po treh streljajih ogrožen je končal kaplan sveto opravilo in se umaknil v župnišče, kjer so nemški vojaši stražili vjete srbske vojake. Eden izmed nemških drhali je vedno zopet zasmehoval ponavljal nemško: »Farji so nahujskali ljudi, farji so priklicali Srbe, obesili naj bi mrhe!« Kaplan in župnik sta morala izprva ostati nekaj časa v prostoru, kjer so stražili Srbe, in šele ko se je potegnil zanj neki gospod, sta smela v njuni sobi. Nemški vojaši, ki so imeli sabo tudi oklopna voza, so odvedli vjete Srbe. Popoldne so se nemški vojaši vrhlo Slovenk noročevali z ozirom na opisani barski napad, rekoč: »Danes smo zasedli farjem, črno zalego je treba pobiti. Ako bi bila tukaj onadva (župnik in kaplan), bi nemudoma obesili enega tu, drugega tam.« Ob tem so pokazali na brzolavne droge.

Opisano početje nemškega vojaškega sveta in nemških vojakov na Koroškem je produkt premišljenega in smotrovega dela. Nič ne more več trditi, da gre pri vseh teh dogodkih za zločine posameznikov. Da je to res, dokazujejo nastopa dejstva: Ze takrat, ko se je vladal izvršni odbor deželne skupščine za Koroško v Celovcu, je poslal občinskim načelnikom koroškim, tudi onim na slovenskem ozemlju cirklarne note z navodili, poslovali nadalje, in ako bi slovenske komisije ne hotele predati občinskih poslov, umakniti se samo sili, kar pomeni toliko, da naj se uro do skrajnosti. Potemtakem so oblastniki navtili urade, naj se uro in uporabi vsako primerno sredstvo.

Kakor poizkušajo sedaj v Beljaku z Isopki, tako je hujškal profesor Angerer član koroške provizorne deželne skupščine,

na zborih zoper Slovence in Jugoslovane sploh ter naglašal večkrat, da so Nemci na Koroškem dovolj močni, da opuste politiko popustljivosti in da preženo slovenske mo-titelje miru.

Vodilni list nemških nacionalcev na Koroškem, »Freie Stimmern«, hujša prav tako, kakor že leta 1914. in v poznejših voj-nih letih zoper slovensko prebivalstvo in zoper Jugoslavijo, zlasti zoper slovenske narodne voditelje in duhovništvo ter raz-širja med Nemci ščuvalne članke. Zlasti temu ščuvanju je dati na rovaš, da so ob izbruhu vojne in potem slovenske duhovni-ke in prijatelje naroda, tako tudi sloven-skega državnega poslanca Grafenauerja po-zvali pred sodišče zaradi srbofilstva in ve-leizdaje. Poslanec Grafenauer je moral dol-gi koprneti v ječi. »Freie Stimmern« sra-mote kakor prej Jugoslovane, kaj pa šele srbske vojaše in jih psujejo kot roparje in plenilce ter vedno iznova vzpodbujajo Nemce, naj osvobode koroško deželo teh »roparskih jugoslovanskih drhali«. Tako hujšajo na vse načine.

Ako deželna vlada v Celovcu, kakor tudi Državni urad za zunanje stvari na Du-naju navzlic navedenim in nepobitno doka-zanim ter vsaj deželni vladi v Celovcu jako znanim dejstvom, vendarle naglašata uradno, da hočeta gojiti prijateljske stike z Jugoslavijo in da hočeta preprečiti vsa-ko nesporazumiljenje, potem je mogoče le dvojce: ali igrata deželna vlada v Celovcu in deželni urad za zunanje stvari na Du-naju dvojno igrjo, obsojajoč jih in dajajoč zanj potuho — ali pa ta, kakor druga oblast ne obvlada več razmer na Koroškem, tako, da se dogajajo ti dogodki v proti-slovju s pogoji za premirje in proti volji teh gosposk. — Ker slovenska Narodna vla-da ne bi hotela dvomiti o odkritosrčnosti, ponavljala še enkrat svoje preverjenje, da niti koroška deželna vlada, niti dunajski Državni urad za zunanje stvari ne obvlada tega več položaja.

Ako se ima kdo pritožiti, so to edinole Slovenci, saj so se dogajale vse te barbar-ske grozovitosti na njihovem svetu, oziro-ma bi se morali pritožiti srbski in jugoslo-vanski vojaši. Slovenska Narodna vlada plameče protestira zoper vse te dogodke in proti njih sistematično uprizaritev po Nemcih, brez oziira na to, če jih boli ali manj oficijalno, izrečno ali molče odobra-vajo. Slovenska Narodna vlada smatra te-danje prave in navidezne oblagtnike na Ko-roškem za vse to odgovorne. Civilizirani svet naj iz teh dogodkov in pa iz njihovega opisa po Nemcih, celo iz oficijalnega nem-skega opisa, razvidi, da se mišljenje pre-maganega Nemstva vsaj na Koroškem ni izpremenilo čisto nič, temveč da se vede to Nemstvo sedaj še strahoviteje, kakor te-daj, ko je bilo ob izbruhu svetovne vojne hipnotizirano v pričakovanju gotove zmage nemškega imperijalizma. Ako sedanje dogo-dke na Koroškem kratkotalo taje in za-vijajo, se je treba spomniti, da so nemški oblastniki na Koroškem tudi pred vojno in med vojno tajili tedanje grozovitosti, ki so bile pozneje sodno dokazane.

Ljubljana, 24. decembra 1918.

Zagrebski izgredi pred sodiščem.

(Obpravna v soboto.)

Tekom petka so bili zaslišani po vrsti vsi obtoženci. Izpovedali niso nič posebnega. Večinoma vsi so priznavali, da so hoteli sicer demonstrirati, niso pa imeli namena se buniti. V soboto je bil zaslišan kot prvi svedok polkovnik Kučak. Izjavil je, da je bilo v vojašnici 25. polka jutraj dne 5. decembra še vse mirno. Popoldne je slišal, da je prišla pred vojašnico njegovega polka 53. polkovnjak. To je nemudoma javil dr. Winterhalterju, toda v tem hipu so že novodoletci prebili kordon. Vseh vojakov je bilo okrog 300. Večina od njih je imela puške. Ko so odšli v sprejedu proti Jela-čičevemu trgu, je slišal, da so nekateri vo-jaki klicali »Živio kralj Peter!« »Živela mo-narhija!«, na drugi strani pa je slišal tudi vzklike »Živela republika!« Pred bolnišnico na Jelačičevem trgu je zatekel narednika Murma s strojnico. Ukazal mu je, naj se takoj vrne v vojašnico. Murn se je pove-lj pokoril in odšel, ako pa se je vrnil v vojašnico, tega ne more vedeti. V vojašnico se je končno vrnil 94 vojakov, manjkalo jih je okrog 110. Tisti, ki so pobegnili, so vsakekar večji krivci. Drugi dan so vojaši vsi obžalovali svojo neumnost, naglašujoč, da so jih zapeljali tovariši od 53. polka. Glede narednika Murma je izjavil, da se je pred kratkim šele vrnil iz Vipave. Dasi je bil popolnoma tu, vendar je že v dveh dneh igral med vojaši veliko vlogo, vodil in aranžiral vse, a na to je enostavno iz-ginil.

Podpolkovnik Petrovič, zaslišan kot svedok, je izrazil svoje prepričanje, da je bila zarota uprizarjena od zunaj. Onazil je, da so se širile med moštvo brošure za republiko, toda šele dva dni pred izgre-di. Vojaši njegove 53. polkovnije niso bili zapreženi. Republikaška agitacija se je začela med polkom širiti, ko se je med vo-jaki pojavil neki domobranski korporal, ki jih je ščuval proti monarhiji. Na dan, ko so se dogodili izgredi, so bili vojaši veči-noma pijani, dasi je bilo kantini prepovedano prodajati pijačo. Po njegovega mne-nju je med vojaštvom bolj razširjen boljševizem, kakor pa republikanstvo.

Stotnik Kovačević je izpovedal, da so vojaši klicali, ko so odhajali iz vojašnice, da gredo k bratom Srbom, češ, da so tudi oni za republiko. On je mnenja, da bi bil mogoč nadporočnik Jaros stvar pre-prečiti, zakaj da tega ni storil, mu ni znano.

Nadporočnik Svoboda je izpove-dal, da je bilo na Jelačičevem trgu zbranih okrog 500 vojakov in da so imeli 5 strojnic. Kdo je izmed vojakov začel prvi streljati, tega ne ve, vemo samo, da so prvi strelji padli pri hiši št. 6 na Jelačičevem trgu.

Priča stotnik Nikolić je izjavil, da so nekateri častniki vojakom očitali, da so se širili leta borili proti svoji svobodi in da niso za svojo osvoboditev storili prav ničesar. To očitanje je vojaše razburjalo in odgovarjali so častnikom rekoč: »Toda Vi ste nas v tem vodili.« — Poročnik Vladimir Heruc je pričal, da je telefoniral Narod-nemu vleču. Čim je opazil, kaj se priprav-lja. Na njegovo poročilo mu je neki pod-polkovnik odgovoril: »Je že dobro!« Pri vojaškem spovedu je slišal klicati: »Živela tmaška srbska vojska, živela kralj Peter!« Ni videl nihanj vojakov, slišal pa je, kako so vsi klicali: »Ne streljati!«

Svedok nadporočnik Ivan Mihaljevič je izpovedal, da je že deli časa onazal med vojaši neko čudno razpoloženje. Svoja opa-žanja je sporočil vojaški policiji. Razni za-

upniki, kakor Velinč, Ljuština, Čudić in akademski slikar Šimanović so mu pove-dali, da se vrše v gostinjah v Vlaški ulici razni tajni sestanki. V eni izmed teh krčm je bil sam in poslušal, kaj ljudje govorijo. Slišal je, kako so se razgovarjali, da je tre-ba ubijati, streljati in ropati. Slišal je tudi to, da so se dogovarjali, da je treba umoriti Svetozara Pribičevića. Enega izmed teh ljudi je dal po civilni policiji aretirati, toda ta policija, ki svojega duha tudi sedaj še ni spremenila, je izpustila tega človeka na svobodo. Ko je to videl, je izgubil vsako voljo za nadaljno poizvedovanje. Izvedel je, da so se po vojašnicah delili trakovi z na-pisom »Živela republika!«, da so se vršili razni tajni sestanki in da se je med vojaše delil Radičev »Dom« in ostali Radičevi pamfleti. Ugotovil je, da je Stjepan Radič brezplačno delil med vojaše svoj »Dom« in jih ščuval proti oblasti. Dne 5. decembra mu je neka neznana gospa povedala, da je slišala skupino ljudi govoriti: »Danes bomo postreljali nekoliko Vlahov«. Nekdo iz te skupine je klical: »Na svidenje ob pol 3. na Kapitolu, demolirali bomo Narodno kavarno in izvršili napad na Narodno vijeće.« Komēno je še pristavil: »Kaj bu, bu.« Dognalo se je, da so bili v tej skupini igralce Mrazovič, neki Rafaelis in Snidaršić. Vsa svoja opa-žovanja je telefoniral poverljivstvu za Na-rodno obrano, dr. Zecu in majorju Špoljar-ju. Gospode pa niso hoteli verjeti, da se v resnici kaj pripravlja. Končno je dr. Zec telefoniral po sokolsko stražo, ki pa ni sme-la odkorakati brez dovoljenja poverjenika za javno sigurnost dr. Angelinovića. Stra-ža je šele odšla, ko so dr. Angelinovića našli pri »Treh gavranih«. Da se bosta po-bunila 23. in 53. polk, to so mu javili nje-govi zaupniki. Sam na svoje oči je videl, da so vojaši teh polkov brezplačno dobi-vali Radičev »Dom« in njegove letake.

Politične vesti.

— Našemu pravosodstvu v posne-manje! Ne vemo, če je slučaj Antona Kostovaj iz Brežic širši javnosti popolnoma znan. Ta je namreč moral tožiti nekoga nemškega poštenjakoviča v Ljubnu za 162.125 kron, ker le ta ni plačal prodanega blaga. Nemški toženec je ugovarjal, da Slovenec iz Brežic, to-raj iz kraja, ki leži v Jugoslaviji, nima pravice tožiti v nemški Avstriji Nemca. Prvi sodnik se je postavil na stališče, da še ni gotovo, če ne bodo Brežice spadale pod nemško Avstrijo in da se torej Slovincu od tam tožbena pravica proti Nemcem zdaj še ne more odre-kati. Druga instanca v Gradcu pa jo je drugače pogodila. Nemški sodniki v Gradcu so razsodili, da Slovenec nima pravice tožiti Nemca v nemški Avstriji, če ne dokaže, da je državljan nemške Avstrije. Slovenec bi torej moral po-mnenju nemških sodnikov najprej po-stati podanik nemške Avstrije, če bi ho-tel od nemškega dolžnika v nemški Av-striji kaj zahtevati. Za naše sodnike in za vse Slovence je s tem podan pravi nauk. Ako kak Nemec v Jugoslaviji toži Slovence, mora najprej dokazati, da je državljan Jugoslavije. Ni dovolj, da stane v Jugoslaviji, ni dovolj, da se skli-cuje na to državljanstvo, mora ga tudi dokazati. Nemec naj torej lepo prosí za državljanstvo v Jugoslaviji in še le če se ga je sprejel kot državljana, ima iste pravice kakor drugi. To državljan-stvo pa se naj podeli samo takim, ki so ga vredni, nikdar pa takim, ki so bili v prejšnjih časih nasprotniki Slova-nov. Tako so si želeli in tako so si po-stali Nemci sami!

— Mir ali vojna v Italijo. List »New Europe« govori v članku »Mir ali vojna v Italijo« o vojni nevarnosti med Italijo in Jugoslavijo, ne morda po desetih ali dvajsetih letih, marveč že prihodnjem spomlad. Zato priporoča za-veznikom, da odstranijo nevarnost. Go-vorji nadalje o tem, da obstojita v Ital

ja. Grki se boje te države, ker jim je prevelika in premočna. Zato bi tudi sami radi osnovali močno svojo državo, ki bi obsegala del Albanije, Jadransko obrežje in Tracijo, imela pot v Carigrad in segala preko Carigrada na obrežje Male Azije. Med Grško in Jugoslavijo, od katerih se ena zopet dviga, druga pa snuje, se nahajajo Bolgari, katere je usoda v petih letih dvakrat prevrnila in ki nimajo sedaj nobene druge nade, kakor nado v dobro voljo entente. Iz te psihološke krize, ki jo je preživel bolgarski narod, bo Bolgarija izšla taka, kakoršno bo napravila ententa, ali bolje rečeno, kakršno bo ustvarila Francija. Oči Bolgarov so sedaj operte v Francijo. Grška bi rada ostavila nasproti sili, ki se snuje na severu, lastno močnejšo in večjo državo, ki pa jo more ustvariti samo na stroške svojih albanjskih in bolgarskih sosedov. Ako bo Grška nastopala proti Bolgarom še nadalje sovražno, se lahko zgodi, da se bo bolgarski narod v doglednem času zvezal z Jugoslavijo. Potem bi bila pot zanje v Carigrad in Azijo za vedno zaprta. Mogoče pa je, da se bo Grkom posrečilo odvrti pozornost Jugoslovancev na pot v Carigrad in da bodo Jugoslavci napotili, da nameri svoje ekspanzijske težnje proti zapadu. In v tem slučaju bi bili Italijani upravičeni, da se zmirljajo.

— Udeležitev nemško - nacionalnih strahov. V teh zgodovinskih važnih dneh za SHS sem se domislil zanimive dogodbe iz leta 1916. iz časov, ko so vsepovsod najhuje preganjali Slovence, osebno inteligentne, ko ni smel nihče besede Srbija niti ziniti. Takrat sem služil pri vojaški cenzuri za pisma v mestu C. na K. Prideljenih nam je bilo v pomoč tudi nekaj poštinskih kontrolorjev. Bili so povedni vsi zagriženi nemški nacionalci. En sam je znal slovenski, ki se je pa prišelval k Nemcem. Bilo je 16. svečana omenjena leta. Iz sosednje sobe pride v našo eden izmed poštinskih kontrolorjev. V desni roki drži neko razglednico in stopa naravnost k majorju, poveljniku cenzurnega oddelka, ter začne z glasom, ki je razodeval njegovo razburjenost: »Gospod major, ta razglednica je prestežga spodaj pri sortirnem oddelku. Predočuje srbskega kralja Petra in prestolonaslednika Aleksandra na čelu vojakov, spodaj se pa nahaja slovenska pesem. Razglednica se mora inhibirati (= zaseči), kaj ne? Major: »Kaj pa da, takoj se mora poslati na centralo, da se navede preiskava. Kje je bila tiskana? Kontrolor: »V Ljubljani. Razglednica je krožila iz rok v roke, samo k meni, ki sem bil edini Slovenec, ni prišla. O strah in groza! Vsak je takoj spoznal na njej srbskega kralja Petra in prestolonaslednika Aleksandra. Dasi nisem mogel stvari prav verjeti, mi je bilo postalo vendar nekoliko vroče. Krotil sem svojo radovednost, misleč si, kadar me boste rabili, me boste že pozvali. In res, kmalu me pokliče major, mi da razglednico in veli, naj mu prestavim pesem v nemščino. Z očmi živim na razglednici in takoj spoznam, za kaj se gre. Primerno opozorim majorja, naj še enkrat natančno pogleda sliko, mogoče je pa kdo drugi na njej. Odkima, da ne. Vsi gledajo zdaj pozorno vame in napeto poslušajo. Ko prelomim obe (zadnji) kitici (Simon Gregorčičeve) pesmi (»Odklonjanje«), stopim bližje k majorju in ga vprašam, če nista morda na razglednici naš prestolonaslednik Karol in neki naš general, ne pa srbski kralj Peter in prestolonaslednik Aleksander, mi mož pritrji, ko si je bil sliko natančno ogledal. Ugajala mu je tudi pesem. Nato sem vzel razglednico jaz v roke in jo vsem še enkrat pokazal, naj si jo ponovno ogledajo in sicer boje nego prvič. Spoznavši svojo zmotno, so bili vsi tihi, nihče ni več črnil besede. Poparjenost radi blamaže se jim je brala iz obrazov. O časi, kako ste se spremenili! Strahovi so postali deinstvo. Ubogi nemški nacionalci! (Pripomba: Šlo je za razglednico iz VI. skupine »Vojska v slikah« št. 80, Založba »Ilustrovanega Glasnika« v Ljublj.) — B.

K vprašanju nemškega gledališča v Ljubljani.

Svoj čas smo mislili, da polnijo nemško gledališče kazino, nemški častniki in razni privranci uradniki. Toda kazina je zdaj prazna, nemških oficirjev ni več in privranci odhajajo — nemško gledališče pa je polno in sicer sedi v njem: slovenska publika. Prej, ko je bilo še »nobel«, da se je šlo v nemški teater, se je hodilo javno, zdaj se gre bolj po skritih potih. Ako pa slučajno kdo kaj vidi, izgovarjajo se ti ljudje, češ, slovensko gledališče je vedno razprodan, ne dobi se vstopnic, zato moramo iti v nemško. Izgovor je dober, če je iz trte zvit. Ker pa je slovensko gledališče res dan za dnem polno, bo treba misliti v Ljubljani na drugo gledališče. In ker mislimo, da ne bo v Ljubljani nikoli več toliko Nemcev, da bi rabili zase celo gledališče, bo treba misliti, kako bi se v sedanjem nemškem gledališču otvorila druga slovenska scena v Ljubljani. Mislimo moramo namreč na to, da bodo nova naša mesta na severu: Celje, Maribor, Celovec itd. potrebovala v tem oziru od nas pomoči. V vseh teh mestih bi morala gostovati naša drama, oziroma opera in opereta. Vemo, da je to gostovanje na programu po gledališki sezoni. Toda ta mesta bodo potrebovala gledališča tudi pozimi. Zato bo treba ustvariti nov ansambel, ki bi igral v Ljubljani in po manjših slovenskih mestih. Mislimo, da je za nemško publiko, kolikor je je še v Ljubljani, dovolj, ako se igra v nemškem gledališču parkrat na teden, drugi dnevi pa bi ostali slovenskemu gledališču. Vprašanje je važno in se razreši s tem, ako se napade gosp. Perdana, češ, da naleplje plakate za nemško gledališče. Žalostno delstvo je, da je slovenska publika v nemškem gledališču. Vemo, da Ljubljana še ni očistena, treba bo vzeti veliko metlo v roke. Ker pa je postopno porabno, bo popolnoma primerno, ustvariti v njem ljudsko gledališče, ki bi s svojim repertoarjem dopolnjevalo slovensko narodno gledališče.

Vsi na shod radi Koroške!

Nemci hočejo navalliti na slovenski del naše Koroške in se polastiti vseh slovenskih krajev do kranjske deje. Ali naj to Slovenci mirno trpimo? Naša narodna čast zahteva, da zastavimo vse sile, da se ti nemški načrti ne uresničijo. Jutri bo velik protestni shod v Unionu. Udeležite se ga vsi, ki čutite v resnici narodno! Toda to še ne zadostuje! Slovenci, ako teče po vaših žilah kri, a ne voda, morate se vzdržati in zgrabiti za orožje v obrambo slovenskega Korotana, po katerem ste svoje grabežljive roke naš tisočletni tlačitelj - Nemec. Slovenski vojak! Kje ste? Borili ste se preje za Avstrijo in Nemce kakor levi, a sedaj je ogrožena rodna slovenska gruda, ali boste ostali doma za pečjo?! Slovenska domovina vas zove!

Londonska pogodba.

»Hrvatska Njiva« priobčuje po francoski brošuri »Les Yougoslaves«, po Tamarovi knjigi »Il trattato di Londra e le rivendicazioni nazionali« in po knjigi Maranella i Salvemini »La questione del Adriatico« avtentično besedilo londonske pogodbe, ki so jo dne 25. aprila 1915 sklenili za Anglijo Edvard Grey, za Francijo Paul Cambon, za Italijo Imperiali in za Rusijo grof Benckendorff. V eni izmed prihodnjih številki priobčimo to pogodbo v celoti. Za danes posnemamo iz te pogodbe samo one točke, ki nas najbolj zanimajo.

Člen IV. te pogodbe se glasi: »Na temelju bodoče mirovne pogodbe dobi Italija Trentino, vso južno Tirolsko do Brennerja kot njeno prirodno in zemljepisno mejo, mesto Trst z okolico, pokrajino Gorico in Gradiško, vso Istro do Kvarnera z občno Volosko in istrskimi otoki Cres in Lošinj, kakor tudi manjše otoke Plavnik, Unio, Srakane (Canoli), Palazuela, Sv. Peter, Asinello in Gruica skupaj s sosednimi malimi otoki. Pripomba št. 1. V zmislu tega, kar je rečeno v členu IV., bo meja tekla tako: Od vrha Umbrila proti severu do Stelvia, nato ob razvodju rečičev Alp do izvira Adige in Eisbacha, potem preko gor Rešen in Brenner ter vrhov Eitz in Ziller. Tu se obrne meja proti jugu, se dotakne gore Toblach in gre do današnje meje Kranjske, ki je tik Alp. Od te meje doseže mejna črta hrib Trbiški in se spušča ob razvodju Juljskih Alp preko Predelja, Mangarta in Triglava ter prelaza Podbrdo do Podlanskega in Idrije. Tu se mejna črta okrene na severovzhod proti Snežniku tako, da struga Save in njeni pritoki ne spadajo več v italijansko področje. S Snežnika se spušča granica proti morju obali in obsega Kastav, Matulje in Volosko kot italijansko področje.

Člen V. Istotako dobi Italija pokrajino Dalmacijo v njenem sedanjem obsegu, obsegajoči na severu tudi Lisarinko in Trebanj (to sta 2 mali vasi na jugozapadu Hrvaške) a na jugu vse ozemlje do črte, ki počenja od morja blizu rta Planke (med Trogirom in Sibenikom) in sledi na vzhodu omenjenemu razvodju tako, da daje v roke Italijanom vse doline, katerih reke se izlivajo v morje blizu Sibenika. Te reke so: Čikola, Krka in Budišnjica z vsemi pritoki. Italiji imajo pripasti vsi otoki na severu in zapadu dalmatinskega obrežja, počenši od Premude, Silbe, Oliba, Skarde, Manna, Paga in Vira na severu, a na jugu do Miljeta z otoki Svetac, Biševo, Vis, Hvar, Ščedro, Sušac, Korčula, Lastovo z vsemi otoci, kakor tudi Pelagruzi, toda brez otokov Veliki in Mali Drvenik, Ciovo, Solta in Brač.

Neutralizovano bo tole ozemlje: 1. Vse obrežje od rta Planka na jug do najjužnejše točke polotoka Pelješac tako, da bo tudi ta polotok še spadal v neutrarno zono. 2. Oni del obrežja, ki se pričenja 10 km južno od Cavtata, pa na jug do Vojuše, tako da ostane v neutrarni zoni Kotorski zaliv in luke Bar, Učini, Sv. Ivan Meduanski in Drač; ali vse to z omejitvijo, da imajo ostati nedotaknjene pravice rne gore, v kolikor te pravice temelje na pogodbi iz leta 1909. Ker so te pravice priznane samo z ozirom na sedanje posestno stanje Crnogore, se Crnogora ne bo razširila na kraje in luke, ki bodo v bodoče eventualno pripoznani Crnogori. Zato ne bo v bodoče neutralizovan nobeden del obrežja, ki že danes pripada Crnogori. Vendar pa ostanje vse zakonske omejitve, ki se tičejo pristanišča Bar še nadalje v veljavi. 3. Vsi otoki, ki niso bili pridržani Italiji.

Pripomba 2. V sporazumu entitnih držav bo obsegal teritorij Hrvaške, Srbije in Crnogore tale področja na Jadranu. Na severu Jadrana vse obrežje od zaliva Volosko blizu italijanske granice pa do severne meje Dalmacije, kar vključuje vse obrežje, ki danes pripada Ogrski. Vse obrežje Hrvaške, pristanišče Reko in male luke Novi in Karlobag. Istotako tudi otoke Krk, Prvič, Sv. Juraj, Kali in Rab; na jugu Jadrana, kjer sta zainteresirani Srbija in Crnogora, vso obal od rta Planke pa do reke Drin z vso važnimi pristanišči Split, Dubrovnik, Kotor, Rab, Učini in Sv. Ivan Meduanski, kakor tudi otoke Veliki in Mali Drvenik, Ciovo, Solta, Jakljan in Kalanota. Pristanišče Drač se lahko dodeli neodvisni muslimanski državi Albaniji.

Zmaga pravičnih zahtev slovenskega učiteljstva.

V včerajšnji seji Narodne vlade je soglasno prodrli načrt o ureditvi učiteljskih plač v polnem obsegu, kakor so to sklozi več let zahtevali organizirani učitelji po načelih 12. točke učiteljske spomenice. Dotični predlog je stavil poverjenik za pravosodstvo dr. Ravnihar, kateremu je prihrdl tudi poverjenik za finance z ozirom na učiteljsko prijazno stališče centralne vlade v Beogradu. Ob enem je Narodna vlada takisto soglasno sprejela resolucijo, da se učiteljskim vpokojencem, vdovam in sirotam zvišajo prejemki za 50 odstotkov.

Sprejet je bil tudi predlog, da se šolska poslopja, kadar se v njih ne vrši pouk, imajo dati na razpolago za politična in druga zborovanja vsem strankam.

Poverjeniku za uk in bogočastje se je naročilo, naj predloži nov ljudsko - šolski zakon.

Zakon glede regulacije učiteljskih plač stopi v veljavo dne 1. januarja 1919.

Vesti iz primorskih dežel

S črte premirja prinašajo italijanski listi neresnična poročila dan na dan. »Corriere della Sera« priobčuje iz Gorice dopis, kako da je gorško ljudstvo samo na sebi mirno in zadovoljno, da so prišli Italijani s kruhom, moko, kavo, sladkorjem, krompirjem, da si želi samo dela in da se dobi slovenskega kmeta, ki polubi roko darovalcu in na tihem reče: »Evviva l'Italia!« Oficir pa ga vpraša: zakaj ne zakličete glasno? Kmet se boji »nekoga« in ta »nekis« so figure slovenske inteligence, ki tiščijo slovenskega kmeta k tlom, in agitatorji, ki vtiho tlapljajo protitalijanske liste preko demarkacijske črte in prinašajo navodila za razpuščene narodne odbore. Dopisnik hvali na vse pretege italijansko delovanje in prid ljudstvu. V Čepovanju pripravljajo prehrano šolskih otrok, v Gorici so organizirali kopalnice in bolnice, kjer dobivajo kmetje zdravniško pomoč za stari, dočim jih je stalo pod Avstrijo po 300 K za vsako zdravniško vizio, kak drugi vojaški oddelki pripravljajo semena za kmetištvo itd. — Samo prazno hvalisanje! Ker so zasedli pokrajino in jo zaprli proti vzhodu, je njihova dolžnost, da skrbijo za redno prehrano prebivalstva, da se ne malenkosti, ki ne predstavljajo nikake redne prehrane, in za te malenkosti zahtevajo od slovenskega prebivalstva narodno zadržanje in izjavo za pripojitev Italiji. To so dobrote, za katere se gorško slovensko ljudstvo lepo zahvaljuje. To ljudstvo je zrelo in zavedno in je zgolj izmišljotina, da ga samo inteligence sili v Jugoslavijo. Resnica je ta, da živi v vsem gorškem slovenskem ljudstvu le ena misel, in ta je združitev z Jugoslavijo. Z mislijo pa se družijo upanje in prepričanje o uresničitvi združitve.

Iz Gorice poročajo, da držijo Italijani v Kriminu še vedno okoli 25 slovenskih inteligentov. Druge so izpuščili. Držali so jih 3 tedne. Sedaj so na svobodi, morajo pa se javiti vsaki 14 dni pri vojaški oblasti v Gorici. Med pridržanimi v Kriminu so: odvetnik dr. Podgornik, komisaria Berbuč in dr. Svetek, tajnik Faigeli, inženirja Ličar in Podgornik, sodnik Koršič, drž. pravdnika namestnik Zorzi, deželni uradnik Gorkič itd. Kaj nameravajo z njimi, ne ve nihče. Nekateri pravijo, da se imajo zahvaliti za internacijo županu Bombiču in njegovim družbi.

Očle na Slovence, ki je bil sicer že priobčen v listu, so raztresli po vsem slovenskem ozemlju. Obliubljajo pravico in svobodo v vevlasti Italiji, iste državljanske pravice kakor vsem drugim državljanom in šole v slovenskem jeziku, več kakor jih je dala Avstrija.

Goriški begunec, ki je bil pred dnevi na Gorškem, nam piše: Nikdo naj ne nosi denarja s seboj, ako gre domov na Gorško, ker vse vzamejo na »mejo«, komaj za vozno pusto. V Gorici je krompir po 3 krone, sir po 60 kron, sladkor po 10, olje po 40, petrolej po 12, bela moka po 4 krone, fižola sploh ni. Obtele tudi ni. Riž je po 8 K. meso po 12 K. Naši ljudje strašno pogrešajo kanišice.

Z Bovškega nam poročajo: Počasi smo bili začeli nositi skup deske in postavljati skromna stanovašišča za prvo silo. Nekateri so imeli že dosti desk in so imeli začeti s postavljanjem, drugi so že imeli postavljene. Italijani pa so kar meni nič tebi nič zasedli te barake. Deske so pobrali. Neki »sergente« je grozil z revolverjem, da vsakega vstrelji, če se dotakne le ene deske. Seno tudi pobirajo, plačajo, ako jih je volja, najraje pa nič. Begunske podnove že za listopad nekateri niso dobili. Aproximacije ni skoro nič pa tudi ne dobi se nič niti za denar. Mnogo naših mož in mladenčev, ki so jih odvedli v Italijo, se še ni vrnilo. Mi trpimo za grehe Nemcev in Madžarov. Mnogi, ki se še niso mogli vrniti, bi se radi vrnili, ali sedaj je to nemogoče. Zatorej naj jih na Kranjskem nikar ne gonijo domov! Dvigni se, Jugoslavija, in protestiraj proti italijanskemu nasilju! Pomagajte nam, bratje, rešite nas!

Iz Cerkna nam poročajo, da je tam vse mirno, vse gre svojo vsakdanjo pot. Kar so Italijani ukazali, se izvršuje in tako ni nobenih sporov. Trgovine so zaprte. Italijani dajejo od 4 K. prodajajo tudi moko in limono. Šola je odprta. Prebivalstvo je skoro vse doma. Umevno pa, da si skoro želimo, da zavlada tudi nad nami Jugoslavija!

Z Nabrežine nam poročajo, da je bil capitano 243 inf. n. ob priliki prihoda prvega direktnega vlaka iz Rima v Trst ukazal županu, da mora iti z deputacijo in s kolikor mogoče številnim

ljudstvom na postajo Bidri počakati in z vsiljivo »Evviva Italia« sprejeti veliko gospodo, ki se pripelje. Čakali so in čakali, vse je bilo na postaji veletalijansko, ali vlak je imel dolgo zamudo in je prišel šele ponoči. Tako je odpadlo udanostno poklanjanje in vsklikanje »materi Italiji«.

Osemurni delavni čas.

V včerajšnji seji Narodne vlade je prodrli sklep, da se uvede osemurni delavni čas za delavce v rudnikih in v veleindustriji.

Zakon stopi v veljavo dne 1. januarja 1919.

Dnevne vesti.

— Jugoslovanska legija v Ljubljani. V nekaj dneh prispe v Ljubljano batalion jugoslovanske legije, ki se je borila na solunski fronti. Večina vojakov v tem batalionu so Slovenci. Uverjeni smo, da bo narodno občinstvo storilo svojo dolžnost, in jih sprejelo tako, kakor se spodobi junakom, ki so se borili za našo svobodo.

— Naša narodna vojska. Ljubljanski korespondenčni urad poroča iz uradnega vira, da se tržaški jugoslovanski polk prav razveseljuje od dne do dne množjo po številu. (Kakor znano, tvorijo tržaški jugoslovanski polki mladeniči in mošči, ki so pribegli pred Italijani in se prostovoljno javili za vojaško službo, da branijo Jugoslavijo. — Op. uredn.)

— Na znanje in uvaževanje. Udanostnih brzojav je bilo toliko odposlanih povodom narodnega praznika v Beograd in dospelo je toliko brzojavnih zahval, da jih pri najboljši volji ne moremo več priobčevati, ker nam nedostaja prostora in papirja. To naj cenjeni pošiljatelji blagovolje uvaževati.

— Shod v St. Janžu pri Spodnjem Dravogradu. Dne 3. januarja 1919 se vrši v St. Janžu pri Snod Dravogradu velik jugoslovanski shod, katerega prireditelj narodni odbor za okrožje Spod. Dravograd. Ker je bilo divjanje nemških razgrajev ravno na šentjanskem shodu dne 7. aprila 1918 vzrok, da je cel civilizirani svet spoznal nasilnost Nemcev, kateri je bil izpostavljen naš slovenski narod, je pričakovati, da se tega shoda udeležijo vsi Slovenci iz bližnje in daljne okolice, da izrazijo svojo hvalnost vsem, ki so nam pripomogli streti verige, v katere nas je vklepal skozi stoletja oholi Nemec.

— Nedostojna agitacija. Za nedeljo, 29. t. m., je bil napovedan v Ribnem shod JDS. Da odvrne ljudi od shoda, si župnik Janez Kramar ni vedel drugega pomagati, nego da je pri jutranji pridigi svaril ljudi pred tem shodom, češ, da ga prirede liberalci in da se bo šlo na tem shodu za zakon, v katerem bo lahko imel možki ženo na kvatreč, potem pa jo bo lahko zapodil in vzel zopet drugo. — Ljudstvo, osebno ženske so bile seve razburjene. — Brez komentarja!

— Za načelnika Presbureana pri ministrstvu zunanjih del je imenovan g. Rista Odavič, ki je že desetletja v intimnih prijateljskih zvezah zlasti s slovenskimi umetniki.

— Odpuščeni so iz policijske službe policijski major Ghersinich, oficijal Fink in uradnik Krišche.

— Radi srbofilstva je bil svoječasno denunciran pokolniti višji stavebnik svetnik Paulin. Kot dokaz za njegovo srbofilstvo se je navajalo dejstvo, da je na Dolenski cesti dal postaviti ob cesti mejnik z napisom: »50 km do Ljubljane«. Kakor smo izvedeli, je dotičnik, ki je ovidal nasvetnika Paulina, še vedno v naši službi. Njegovo ime priobčimo prihodnje.

— Župan občine Šmihel-Stopiče I. Zure p. d. Štembur v Kandiji je bil prisiljen z svojim odborom odstopiti. Na zahtevo občinarjev so morali župan in odborniki prevzeti nase vojno posojilo, ki so ga podpisali za občino.

— Aretirali so bivšega poročnika Fakina, ki je s ponarejenimi legitiimacijami si prilastil več vagonov raznega blaga, ga odpeljal in prodal. Obravnava proti njemu se vrši pred vojaškim sodiščem.

— Nemški jezik v ljudski šoli naj izgine tudi kot »učni predmet«. V ljudsko šolo spada samo materni jezik. V tem jeziku naj se učence učijo, kar potrebuje za prihodnje življenje. Vsi narodi Evrope se drže tega načrta, samo mi Slovenci in Slovaki smo bili obojeni, da smo že v ljudski šoli morali učiti svojo mladino s tuščino. Učitelji vsak dan pričakujejo rešitve, a do danes še zman. Na srednjih šolah naj se učenci učijo drugih jezikov, v ljudski šoli pustijo ljudstvo, da se v materinjem jeziku uči njihova deca. Pričakuje gotovo ugodno rešitev prav nuno. Sicer bomo še nadalje morali peti »Oj Slovani, sluge narodov«.

— Slovnico (vežbenico) hrvaško-srbskega jezika za Slovence sestavljala dr. Fr. Ilešič.

— Ustmeno obveščanje s strankami pri intencijah. Intendanca II. vojnega okrožja v Ljubljani je primorana omejitviti ustmeno informacije na nainuinejši zadeve, ki jih pismeno ni mogoče rešiti. Zato naznanja vsem onim, ki imajo opravka z intendanco, da se drže strogo ur. ki so določene za sprejem strank, t. i. od 11. do 12. dopoldne. Privedel je od tega koraka intendanco naval strank, ki so popolnoma po potrebnem zadržavale osebe intencanec s svojimi dostikar neopravičenimi prošnjami in pritožbami v najrazličnejših zadevah, ki niti ne spadajo pod delokrog intencančne službe. Skoro vsak, ki je enkrat vložil pismeno prošnjo, prihaja dnevno k intencijam in povprašuje, v koliko in ali je že rešena njegova vloga. Na ta način je vsako uradovanje in reševanje pismenih vlog nemogoče in se iste kopičijo od dne do dne. Kdor prihaja osebno, zadržuje s tem sam rešitev svoje vloge in seveda tudi vloge drugih. Zato je v interesu vseh, da počakajo pismene rešitve. Intendanca ima nalogo rešiti vloge v najkrajšem času, da ne preide zopet v dobo in način bivše avstrijske uprave, ko so morale ležati vloge

najmanj 3 mesece, da so postale godne za rešitev. Stranke naj prihajajo torej izključno le v zadevah, ki jih pismenim potom ni mogoče rešiti, in še tedaj le od 11. do 12. ure dopoldne.

— Likvidatura intencance pri štacijskem poveljstvu v Ljubljani se je preselila v deželni dvorec, pritličje, levo, soba št. 55.

— Uradni list Narodne vlade v Ljubljani. Izšli sta 28. in 29. številka.

— O vojaških pokojninah in preskrbninah. Glasom obvestila likvidujočega vojnega ministrstva se bodo vojaške pokojnine in preskrbnine za vojaške osebe, ki prebivajo izven Nemške Avstrije, izplačevale tudi v bodoče do nadaljnjih dogovorov oboestranskih vlad od »pokojninske likvidature intencance 2. zbora na Dunaju« neglede na državno pripadnost upravičencev. — Zrakoplovna pošta Zagreb-Beograd. Prvi zrakoplov, ki je prinesel pošto iz Zagreba, je dospel v Beograd 22. t. m. Dasi je bila gosta megla, vendar je letalo rabilo iz Zagreba v Beograd samo okoli 2½ ure. Aeroplan se je drugi dan vrnil iz Zagreba ter vzel iz Beograda sabo pošto tudi za Ljubljano. Med Beogradom in Zagrebom se osnuje stalna zračna poštna zveza.

— Zagrebško vseučilišče. Rektorat naznanja, da se predavanja ne začne, dne 10. januarja 1919, kakor je bilo svoi čas javljeno, ampak šele dne 20. januarja.

— Visokošolcem, ki žele študirati na zagrebškem vseučilišču, bodi s tem objavljeno, da se začne predavanja na vseh fakultetah šele 19. januarja 1919.

— Slovenski veterinarji! Sestanek se vrši v soboto, dne 4. prosinca, ob 4. popoldne v Prešernovi sobi pri »Novem svetcu«. Važno! — Akcijski odbor.

— Srečno novo leto žele v Veltkovec na Koroškem se nahajajoči Janez, IV. bojne stotnije »Ljubljanskega« pešpolka, vsem zavednim Slovincem in Slovincem, ter vabimo zaostale brate, da nam pridejo pomagat mehčati, trde švabske butice! — Velikovec, dne 25. grudnia 1918. — Nadpor. Zore, nadpor. Oblak J., poroč. Pecar L., čast. nam. Erklav G., nared. Košir J., rač. podč. Jenko J., rač. sotr. Vidmaier D., podč. Gril I.

— S koroško fronte. Srečno novo leto želijo vsem prijateljem iz zasnega Korotana fantje celjskega pešpolka. Narednika: Zabka Miroslav in Gorican Leopold; četovodje: Mejak Ervin, Cater Ante in Kač Franjo; desetniki: Ravšl Ratislav in Šperk Jože; poddesetniki: Osat Roman, Plesec Jože in Kunc Mirko; pešci: Erzenjak Franjo, Gorišek Jože, Maček Rudolf in Mežnar Martin.

— Ujeti Jugoslovani. Dne 3. novembra t. l. so bili zajeti v Tirolah in se nahajajo v laskem ujetništvu čili in zdravi v uradi Bronolo v mestu Veron. Se ti-le bivši avstrijski vojak, doma iz Jugoslavije: nadporočnik Ivan Pokorn iz Skofje Loke, poročnik Aleksander Gorup iz Reke, nadporočnik Božo Petros iz Novega Sada, praporščak Josip Bežek iz Ljubljane in kadetni aspirant Emil Moravec iz Reke. Tako poročajo »Narodni listi« v številki z dne 24. decembra t. l.

— Iz Zeneve se je vrnil g. geometer Ernest Kruljei, ter prinesel pozdrave vsem prijateljem in znancom drja Frana Windischerja. Geometer Kruljei je bil pred svetovno vojno nastavljen v Bitolju. Ko je vojna izbruhnila, je vstopil v srbsko vojsko in se udeležil vseh borb. Ko se je srbska armada umaknila preko Albanije na Krf, ga je ministrstvo zunanjih del poslalo v Zenevo, od koder se je nedavno tega vrnil v svojo domovino.

— Pogreša se Franci Budinek, prostovoljec srbske legije. Zvedeli smo, da je bival to leto v Solunu in takratni njegov naslov: 4. četa, II. baon, III. polk, boji pošta 12. Jugoslovanska divizija. Prosimo vsakogar, ki bi o njem kaj več vedel in kje se sedaj nahaja, da blagovolji poročati na naslov: Rodbina Budinekova, Kranjska gora, Gorenjsko.

— Prošnja! Kdo bi kaj vedel o vojaku Josipu Kamarju, po dom. Mašetu iz Kobarida hiš št. 39. Nahajal se je v avstr. arm. pri div. pekariji št. 57. voj. pošta 304. — Tam je zbolel in prišel v bolnico na Občino pri Trstu. Zadnje njegovo pisanje je došlo 25. avgusta domov iz Trsta. Naproša se tisti, kdor ve kaj o njem, naj pošlje njegov naslov na Josipa Gruntarja, Dalmatinova ulica št. 3. III. nadst. Ljubljana pri družini Bekšev.

— Prošnja. Ako se je g. poročnik Josip Persič, L. I. R. 27. gorskega str. p. 2, srečno vrnil iz vojnega meteža, ga prijazno prosim, da mi naznani svoj sedanji naslov, da morebiti vendar kaj poizvem o svojem sinu Josipu, s katerim sta bila skupaj v vjetništvu v Rjasanju na Ruskem. — Cerknica pri Rakeku, Andrej Šest. šolski vodja.

— Kdo ve kaj o praporščaku Stanoku Šorn, kateri se je nahajal v Ruskem vjetništvu, se prosil, da bi sporočil to na naslov: Matilda Šorn, nadučiteljeva vdova, Sv. Lovrene na Dravskem polju pri Ptuj. — Moj sin Ivan Kosmeli je služil pri tež. art. p. št. 54. vojna pošta 577. Zadnjič je pisal spomlad meseca mainika t. l. s tirolske fronte. Od tega časa nimam nobenega poročila o njem. Kdor bi kaj vedel o njem, se vrludno prosi naznaniti proti nagradi na naslov: Terezija Kosmeli, Prekopa, Vransko.

— Ker so pismenske znamke do malega pošle, je dovoljeno rabiti za frankiranje pism tudi časopisne znamke. — Kakor smo zvedeli, izidejo nove pismenske in časniške znamke v teku 3 do 4 dni.

— Begunci iz okupiranega ozemlja se zbirajo v restavraciji pri Zlatorogu in v Narodni kavarni.

— Sustersičeva gospa v Ljubljani. V nedeljo popoldne ob 3. se je pripeljala v Ljubljano ga. dr. Sustersičeva. Pravijo, da je prišla najet stanovanje. Nadejamo se, da stanovanja ne bo našla, razun ako ti da svoje na razpolago g. Elsner. V času splošnega nedostanka stanovanj bi bilo neodgovorno, ako bi se kdo izmuznil in oddal stanovanje dru Sustersiču ter mu s tem omogočil povratek.

— Radetzky je imel v Linblani kar dva spomenika. Doprsni njegov kin se je skrivaj med drevmi v Zvezdi, pred Tirolskim gradom pa je na višini prezirljivo gledal na

Ljubljano. Sedaj ni več ne enega ne drugega, ker sta bila razbita 29. t. m. po noči. Z Radetzkiem je izginil tudi kip cesarja Franca Jožefa I. na Slovenskem trgu.

— Socialna pomoč osobin pri državnih železnicah. Delavstvu državnih železnic se pripisuje sklepom Narodne vlade od 30. decembra približno draginske doklade v znesku 1 K dnevno in zvišanje pripomočka za vsakega otroka za 25 v dnevno počeni s 1. januarjem 1919. Osobje državnih železnic preje za novo leto podobno kot pri železnici in v Nemški Avstriji podporo v znesku 50% običajnih četrtletnih nabavnih zneskov.

— Bivšim vojnim dobaviteljem. Vse trgovce, industrijske in obrtnike opozarjamo na to, da sedanja vojaška uprava začasno ne izplačuje nikakih zneskov za dobavo blaga, in kr. armadi. Tozadevne terjatve je torej prilagajati v smislu poziva poverjenstva za trgovino in industrijo v »Uradnem listu« št. 6, edinele Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— Obračunska poslovalnica za Slovenijo naznanja, da se vrši nadaljna razdelitev izkaznic za begunce, stanujoče v Ljubljani, po sledečem redu: stranke z začetno črko O in P dne 2. januarja, Q, R, S dne 3. januarja, S, T, U dne 4. januarja in V, W, Z in Z dne 9. januarja 1919. Obleko dobe naslednji dan po prejemu izkaznic v trgovini Jesih & Čiuh na Starem trgu.

— Grda spakedranka je »ski vozič« (nem. Skifahrer) ali »skivožak« (nem. Skifahrer). Smučarja kar uho zaboli, ko to sliši! Zakaj bi ne rabili pristnih naših domačih besedi mesto teh germanizmov? Govorimo in pišemo torej: »smučar«, ali »smučkar« (ne »skivožak« in »skifahrer«). Odvajmo se tudi imen, kakor bindenga in jermena: naši pristni izrazi za to so: »stremena« (ilienfeldska, norveška), za jermena pa: »stremenice«; odpravimo tudi ime »ski« ter se poslužimo svojih imen. Katerih imamo kar petoro na razpolago in sicer: »smuč« (izg. smeč), smuka, smuča, smučke in smučice (izg. smečice). — Kdor se še boli zanima za slovo smučko terminologijo naj pogleda v »Slov. Narod« z dne 7. in 8. februarja 1914.

— Simon Gregorčičeva javna ljudska knjižnica je zopet odprta od 1. januarja 1919, dalje in posluje ob nedeljah in praznikih od 10.—12. dopoldne. Od delavnic od 4.—6. dopoldne. Opozorjamo, da se knjižnice izposojitve vso nedeljskega dnevališča čitate. Nevege, le proti založitvi varščine v znesku 10 K, katere dobi vsak čitatelj nazaj, kadar si preneha izposojevati knjige. Kdor knjigo izgubi ali če to po dveh opominih ne vrne, izgubi pravico do kavcije.

— Koncert A. Trosta na Dunaju. V nedeljo, dne 5. januarja 1919 ob 6. zvečer priredita v mali dvorani Konzerthausa na Dunaju slovenski koncertni pianist Anton Trost in profesor Rudolf Fitzner (violinista) sonatni večer. Spored obsega sonate za klavir in violino. Vstopnice od 12 kron do 2 K se dobivajo pri koncertnih blaginjah v Konzerthausu — III. Lothringersstrasse 20 in »Mozarthaus« I. Operngasse 3.

— Malo spomina na podpolkovnika Leitnerja. Oskar Leitner je bil podpolkovnik generalnega štaba in poveljnik vojnopravnega vodstva št. 9 v Ljubljani. Kakor znano, je izvršil mož samomor v zaporu potem, ko so se razkrile razne njegove kupčije s tihotanimi, verižniki in navtilci cen. Po 5000 kron je dobival od vagona. Sedaj je prišla na dan njegova korespondenca z ljubljanci, katerih je imel polno. Svoji ljubici na Dunaju je poslal nekaj tisoč vročih poljubov in 50 kg fižola, drugih sladke poljube in 20 zavojev sladke čokolade. Neki drugi je pisal: Takih dveh »gaunerjev«, kakor sva midva, še ni bilo. Pošiljam Ti 600 kg solivca. Potem: Moja ljubica, ti si še hujši »gauner« kot jaz, kajti 100.000 K pri vagonu se nisem zaslužil. Sicer pa sem jako zadovoljen z vojno. Imel je namreč ljubice, ki so se pod njegovo protekcijo tudi pečale s tujimi kupčijami. Nekdo je bil Leitner na Hrvaškem, v Ljubljani pa ga je čakala ljubica, katero je imel naitraše. Ko se je vozil, je sprevlel, da ga ne bo dohitel brzovalak na Zidanem mostu in ljubica bo zamažala. Tu pa je stopil na neki postaji k telefonu in sporočil na Zidan most, da ga mora vlak na vsaki način počakati, ker mora biti zvečer v nučni uradni zadevi v Ljubljani. Tako se je zgodilo. Na stotine potnikov je čakalo na odhod vlaka nad poludrugo uro in odšel je šele z gospodom Leitnerjem, da je mogel večer prebiti pri svoji ljubici. Kaj vse so si dovoljevali avstrijski visoki oficirji!

— Iz mestne planarne se nam poroča: Navzlic razglasu mestnega magistrata in raznim pozivom planarne mnoge stranke početo s plinom tako štediti, kakor bi lahko in kakor zahteva javni interes. V mnogih prodalnicah in drugih lokalnih gori po dnevu ljud, ko ni absolutno potrebno; mnoge stranke pa menda kuhajo vsa živila, dasiravne je mestni magistrat ukazal, da se plinski kuhalniki smejo rabiti le za pripravo manjših jedil. — Planarna že več časa ne dobiva plinskega premoga. Če se ga z Moravskega kaj pošlje, se na poti po Nemški Avstriji zapleni in odda drugam. Zaloga premoga bode plinarni v par tednih pošla, potem bode Ljubljana zopet brez plina, če se v tem času med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo ne doseže sporazum, da bode smel premog z Moravskega v Ljubljano. — Da more planarna obrat kolikor močnejše dolgo nadaljevati, se stranke še enkrat nužno pozivljajo, da s plinom kar največ štedijo, posebn pri porabi za kuhanje. Ako vsaka stranka na dan prihrani le en kuhinjski meter plina, večje na razmeroma več, bode planarna mogla delovati na manj teden dni, nego pri sedanjih porabi, v katerem času na utegnejo nastopiti ugodnejše razmere.

— Karte za kadilce. Sedanje karte za kadilce ostanejo do preklica tudi za leto 1919 v veljavi, in sicer kot ležišnice. Nove karte se bodo izdajale le kadilcem, ki se na novo izjavijo in po predpisih izkazujejo. Kadilci smejo na karte premetati tobak le v tisti trafiki, ki je na nji označena. Karte se bo oddajala kadilcu, ki bi hotel zvišati za

isto dobo dvakrat dobiti nanjo tobak, ali ki bi se neopravičeno posluževal tuje karte. Trafikanti morajo, ker ni odredkov, nadzirati oddajo tobaka tako, da napravijo vsakokrat zarezo v karto, ali da vpišejo oddajo z rednim svinčnikom v dosegljivi seznam. Trafika se bo odpravila vsakemu trafikantu, ki bi zagrevel večje ali ponovne nerednosti pri oddaji tobaka. — Finančni deželni ravnatelj.

— Zrebanje srečk mestnega loterijskega posojila ljubljanskega se vrši dne 2. januarja 1919 dopoldne od 10. ure dalje v prostorih mestne blaginje, ki ostane ta dan za promet s strankami zaprta.

— Rep. Posesitna lbro in Sabo Dezidarič iz Raštale v Bosni sta prišla v Ljubljano kupovat konje ter šla v soboto ponoči po Lateranovem drevoredu. Tam so ju srečali neki vojak in ima nastavili na prsa samokrese čes; »Denar ali smrt!« Prestrašena moža sta lopovim dala takoj ves denar, ki sta ga imela t. i. 1400 K, samo da sta si rešila življenje. Po izvršenem zločinu so roparji neznanu kam odšli. Tako se diskreditira zaradi par lopovov Ljubljana, ki je bila prej naposlednje mesto vse bivše Avstrije. — Posesitni vil Cesta na Rožnik, Rožno dolino, Franc Joževa cesta, Knafljeva ulica hodnikov razun enega nobeden nikdar ne osnaži snega. Ravna se po z. županu bog ga je dal, bog ga bo vzal. Naj vendar policija z občutnimi kaznimi če drugače ni moge napraviti red predno kdo vline v mlakah.

— Mokronog. Na sv. Trah kraljev dan dopoldne ob treh zboruje centralni odbor. Razpravljalo se bo o napelavi elektrike v Mirenski dolini in podaljšanju St. Janske železnice. Poroka gosp. ing. Zupanič Franc. Prilite vsi, ki se zanimajo za stvar, zlasti pa zastopniki občin in narodnih odborov.

— Junaške kraške. Pred dnevi že smo poročali, kako so Italijani v St. Petru na Krasu imeli neko slavo in kako so prikorakali do njih kraški fantje in dekleta s slovensko zastavo. Zato so jih bili in pridržali; drugi dan so bili ženske izustili. Sedaj se poroča o veselici italijanskega vojaštva v St. Petru, do katere je prikorakala skupina fantov in deklet s slovensko trobovico. Pred točno hišo so zapeli »Lepo našo domovino« in vsikljali »Zivela Jugoslavija«. Italijanski vojniki so jih hoteli pregnati. Italijanski častnik je raztrgal zastavo dekletu, ki jo je nosila, deklet pa je z drogom udrihalo po njem, da se mu je splasil koni. To deklet so ukenili in odgnali nio in še druga dekleta v Postojno. Junaške kraške so na poti nerestano vsikljale »Zivela Jugoslavija!«, čeprav so jim grozili, da jih postreljajo.

— G. zdravnik na Stajerskem se prošjo, da javi svoji pristoin in obnem vpošleto letno članarino 5 K na z. dr. Anton Schwaba, distr. zdravnik v Celju.

— Pomnožitev železniškega prometa na progi Spod. Dravograd - Velenje. Počeni z 2. januarjem 1919 se vpleti na progi Spod. Dravograd - Velenje redno mešana vlaka šte. 1885 in 1888 z vozovi tretjega razreda. Vlak št. 1885 odhaja iz Spod. Dravograda ob 8.41 dopoldne in prihaja v Velenje ob 11.48 dopoldne; vlak št. 1888 odhaja iz Velenja ob 4.44 dopoldne ter dosepe v Spod. Dravograd ob 7.56 popoldan. Vlak št. 1888 ima v Velenjem zvezo z vlakom enake številke iz Celja.

— Promet na progi Celje-Velenje. Sv. Pavel v Lab. dolini. Dne 16. grudnia t. l. sti prešli progi Celje-Velenje in Velenje-Sv. Pavel v Lab. dolini v področje ravnateljstva srz. z 1. SHS v Ljubljani. Na progi Celje-Velenje vozilo redno vsaki dan osebni vlaki šte. 1839, 1844, 1888 in 1899a. Na progi Velenje-Sv. Pavel v Lab. dol. samo vlaka šte. 1844 in 1843 po naslednjem redu: Vlak šte. 1839 odhaja iz Velenja 5.39 dop., prihod v Celje 6.58 dop.; vlak šte. 1844 odhaja iz Celja ob 7.44 dop., dosepe v Velenje ob 9.13 dop. ter prihaja v Sv. Pavel v Lab. dol. ob 12.44 popoldne. Vlak šte. 1843 odhaja iz Sv. Pavla v Lab. dol. 3.41 popoldne, dosepe v Velenje ob 7. popoldne in vozi ob 7.10 kot vlak šte. 1899a dalje v Celje, kamor prihaja ob 9.15 zvečer. Vlak šte. 1888 odhaja iz Celje ob 1.50 popoldne in prihaja v Velenje ob 4.22 popoldne. Na progi Celje-Velenje vozi v vsaki smeri po en tovorni vlak šte. 1871 in 1872.

— Na gimnaziji v Ptuiu je sprejetih v I. slov. razred 32 učenecv in učenek. Ker se pouk začne šele po novem letu in ker so nekateri starši prepozno izvedeli za vzprejemni izpit, zato se naznanja vsem prizadejati, da se učenci sprejmejo še do 3. januarja 1919.

— Kino Ideal vprizori na Silvestrov večer in naslednje dni dvojice zanimivih in lepih filmskih iger: »Plavi Mavric«, igrokaz v 3 dejanjih, ki mu je avtor znani umetnik V. L. Larsen ter »Skrivnost inženirja Brantinga« tridejanska senzacionalna drama z Bruno Decarliem v glavni vlogi. Opozorjamo, da se predstave vrše ob navadnih urah: ob 4., 6., 7. in 9. zvečer. Kino Ideal.

— Dne 23. t. m. ob 5. uri 30 minut popoldne sta bila posesitnik Ivanu Riharju iz Logatca pred vdom iznaga kolodvoru v Ljubljani dva v lahak voz vprežena konia ukradeni. Eden koni je kostanjeve barve z malo liso na glavi, 7 let star, drugi koni temno kostanjeve barve (črnkast) s podolgovato liso na glavi, 12 let star. Na kopitih imata vzg št. 12, 13 ali 14. Oba sta približno 160 cm visoka (ukrajinca) ter zelo dobro rejena. Pri obeh griva kratka. Oprema koni je prsna, na isti medeni obročki. Voz je lahak (mesarski) z lestvicami ter je pritem značilno, da je oinica (stanja) ki je bila zlomljena na prednjem delu, s tremi kovki okovana. Pri levi lestvici voza je tudi zgornji drog okovan. Kdor bi ukradeni blago zasledil, naj blazovolj poroči živno-zdravniku L. Riharju v Radovljici. Nagrade dobi 300 K.

— Utekla je deklica, okoli 12 let stara. Obledena je bila v zeleno ipno, novršno rjavu krilo, sive nogavice, črno šerpo in čevlje z lesenimi podplati. Nahata se najbrž kie na deželi, znanbi pa v mestu. Kdor jo naide, se prosí, naj jo izroči proti nagradi na trnovsko stražnico.

— Gospodična, ki je 28. t. m. na Slavčevem plesu v garderobi vzela ročno

torbico, se pozivlja, da jo takoj prinese hišniku v Narodni dom, ker so ona in njeni kolegi dobro znani. Sicer se store drugi koraki.

— Gospodična, ki je 26. t. m. na Slavčevem plesu v garderobi vzela dežnik z belo koščeno kluko, se pozivlja, da ga nemudoma odda hišniku v Narodnem domu, ker je dobro poznana. Sicer bo imela neljubu pota.

— Zelen manšetal gumb, iz kamena-drugulja, z zlatom podložem, izgubil se je 27. t. m. zvečer na poti z Gosposke po Wolfvovi ulici, St. Peterski cesti v Kolodvorsko ulico, s kolodvoru po tramvaju v kavarno Evropo in od tu po Dunajski cesti in Selenburgovi ulici na Kongresni trg. Oddati ga je proti nagradi na Kongresnem trgu 15. II. pri dr. Bleiweislu.

— Mlad riav psiček, ki čuje na ime Publi, se je nekam zatekel. Kdor ga ima, naj ga odda proti nagradi Zvonku Skafar, Rimska cesta 16.

Društvene vesti.

— Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani. V svrhu ustanovitve matematičnega odseka se vabilo gospodje tovariši matematiki na sestanek, ki bo v četrtek 2. januarja 1919 ob 3. popoldne v zborovalnici državne višje realke v Ljubljani.

— Slovanski večer se vrši danes na starega leta dan v hotelu Union. Začetek ob 8. uri zvečer. Po končanem obširnem sporedu se vrši ples.

— Sokol I. Telovadba. Z novim letom upelimo tudi telovadbo deškega šolskega narasaja. V ta oddelek spadajo vsi pri našem društvu prijavljeni dečki do štirinajstega leta. Telovadba tega oddelka se vrši vsak torek in četrtek ob 5. do 7. ure zvečer v realni gimnaziji na Poljanski cesti. Vhod iz Ciril Metodove ulice. Prva telovadba ura je v četrtek, dne 2. prosinca. Naša mladina — pridí! Na zdar! — Odbor.

— Telovadno društvo Sokol II. priredi v nedeljo, dne 5. januarja 1919 v dvorani Mestnega doma družabni večer za svoje člane, članice, njih družine in prijatelje. — Spored: Razne zabave in ples, Sodeluje ad hoc sestavljeni orkester in pevski zbor.

— Česka obec upozornjuje na svoji silvestrovskou akademiji podánou pro členy a uvedené hosty v hotelu Tivoli. Učinkují členové národního divadla: sl. Skalská, Klimentová a pp. Čermák, Marek, Vlček, Drvota a p. prof. Vedral. K navázání svků se žejší slovincou společností je žádoucí by každý člen pozval mu známé slovenské hosty. Výbor.

— Sestanek. Društvo zasebnih uradnikov in uradnic na slov. ozemlju sklicuje dne 4. januarja ob pol 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma v Ljubljani sestanek vseh članov in članice. Razpravljalo se bode: 1. o znižanju cen življenjskih potrebščinam, 2. O ustanovitvi društvene čevljarne in krojaške delavnice, 3. O raznoterosti. Odbor vabi vse člane in članice, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. Odbor.

— Poziv zasebnim uradnikom in uradnicam. Zasebno uradništvo je še danes oni sloj, ki je najmanje organiziran. Kake že posledice je ta brezbržnost in stanovska razdrapanost imela za posameznike in za vse sloj skupaj, pokazala je vojna. Zasebno uradništvo se mora vzdržati iz svoje pasivnosti, ono mora začeti delati tudi za — sebe. S tem delom pa je treba pričeti takoj, kajti že se snuieo važne, tudi zasebno uradništvo zelo zadevajoče nove socialne naprave, kakor: državni urad za posredovanje za delo, urad za podporno brezposelnim, reorganizacija, priložbenih komisij, delavni svet kot predhodnik delavske zbornice, urad za pokojninski zavarovanje itd. Vse te naprave bodo temeljile na stanovskih organizacijah. Organizacije bodo pošile v uprave teh uradov in komisij svoje odposlance, organizacije bodo pa tudi stavile svoje predloge in naarte za razne zakonodadne odredbe. Iz tega pa tudi sledi, da bodo le organizirane delavske stroke imele v teh napravah prvo in odločujočo besedo. Z ozirom na to se vabito vsi uradniki in uradnice vseh denarnih zavodov: bank, posojilnic, mestnih, občinskih in krajskih hranilnic, bolniških blagin, zavarovalnic, raznih združenj, odvetoških in notarskih pisarn, industrijskih, trgovinskih in obrtniških podjetij, (tovarn, tiskarn, rudokopov) itd., ki službujejo na jugoslovanskem ozemlju, da se nemudoma priklasio kot člani k Društvu zasebnih uradnikov in uradnic na slov. ozemlju, s sedežem v Ljubljani kot svoji stanovski organizaciji. Posebej bi velja ta poziv vsemu zasebnemu uradništvu jugoslovanskih mest na Stajerskem in Koroskem. Trgovski pomočniki in uradne sluge ne spadajo v to organizacijo, pač pa poslovdie in komptoristinie. Prilite naj se vpošleto čimpreje, ker se bodo že prihodni mesec vršile volitve v razne društvene odbore in te le v korist posameznikov, ako bode njihova strokovna skupina zastopana po osebah, ki so pravi poznavatelji razmer in teženj svoje stroke. Naslovilo naj se priklasi na: »Društvo zasebnih uradnikov in uradnic na slov. ozemlju« v Ljubljani.

— Slovensko planinsko društvo vsled mnogostanskega povpraševanja obavlja, da se letos planinski ples ne priredi. Časi so prerensni in pretežavni, da bi se mogli slovenski planinci vdati neskalnemu veselju. Planinski ples je imel vedno tudi ta pomen, da je združil v neprilicni zabavi prijatelje slovenskega planinstva iz vseh naših pokrajin; letos pa bi morali pogrešati posej vseh naših prijateljev iz Notranjske in Primorske. Slov. plan. društvo zato za sedaj še opusti vsako hrupno prireditve, prosí pa svoje člane, da mu ostanejo podporniki v njegovem resnem delu.

— Močani! Po dolgih štirih letih priredi danes zvečer močanski Sokol zopet Silvestrov večer z najrazličnejšim in borzaim sporedom. Prireditve se vrši v vseh prostorih br. Kavčiča (nasproti kemične tovarne) na Selu. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 1 K za osebo. Na zdar!

— Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Loškem potoku priredi v nedeljo, dne 5. januarja zabavni večer z

deklamacijo, igro, petjem in prosto zabavo. Čisti dobiček je namenjen zabežno srbsko daco. Zabavni večer se vrši v gostilni Franceta Rusa.

— Gledališko društvo na Jesenih uprizori v soboto, dne 4. januarja ob 8. zvečer in v nedeljo, dne 5. januarja ob 3. popoldne v dvorani pri »Jelen« na Savi tridejansko veseloligro »Na letoviscu«, spisal J. Stolba. Na praznik, 6. januarja pa se na splošno zahtevo ponovi ob treh popoldne J. Šničarjeva jugoslovanska prisposoba »Damianka«. Vodstvo Gledališkega društva je sklenilo, da se bodo igrale izključno samo slovenske drame, pri veseloligrah pa se bo poseglo tudi po prevodih iz francoščine in angleščine.

— Društva — pozor! V društvenih zadevah v mestu Ljubljani ni mestni magistrat pristojna oblast, temveč državno policijsko ravnateljstvo, kateremu naj se pošiljajo vsa naznanila, ki jih predpisuje novi društveni zakon (gl. naredbo poverjenstva za notranje zadeve št. 134 in 192!).

Narodno gledališče.

»Tiha sreča« je sicer po mislih nemških kritikov ena izmed najboljših Sudermanovih dram; navzlic temu pa ima skoro obliko dramatisiranega junkerskega romana z nekaterimi efektnimi in, kakor je pri tem pisatelju že navada, rutinirano zagrajenimi prizori. Uprizoritev zahteva intimo igró in za to se je gledališko osebje večeraj potrudilo vrlo resno. Gospod Danilo štee Röcknitzla med svoje najboljšie vloge in je tudi snoči imel tako lepe trenutke, zlasti v drugem dejanju. Označil je brezobzirnega barona z dovolj markantnimi potezami, z ugrajeno igró in s tisto brutalno energijo, s kakršno baje tak roué zmagaue pri ženskem spolu. Vrh tega je bil večeraj dobro veš svoj obsežni partiji in je zato ustvaril figuro, ki je bila naravna in zategadelj celo verjetna. Gospa Bukšekova je igrala Elizabeto s tisto ambicijo, s katero se vedno odlikujejo nene gledališke stvaritve. Njena Elizabeta je rasla od dečanja do dečanja in pogostoma ni bila brez pristne dramatične sile. Glas gospe Bukšekove pa ni za tragične momente. Slepo Heleno je podala gospodična Šaričeva s toplo in nežno iskrenostjo. Betino je predstavljala gospa Juvanova s predpisano umiernostjo. Rektor, ki ga je igral gospod Bratina, ni bil slab, nego ponekod za tega igralca celo neobično dober, zlasti v tretjem dejanju, kjer je gospod Bratina ob razsulu rektorjeve tihe sreče razvil učinkovito spretnost, ne toliko v tonu, kolikor v dokaj izraziti igri. Gospod Peček je okrajnega šolskega nadzornika opremil z intrigantskim nadihom, ki ni bil ravno nemestem, gospod Drenovec učitelja z zadostno čuvstvenostjo. Sploh se more reči, da je predstava ob današnjem skrajno neugodno sestavljenem ensembli uspela razmeroma dobro in da je zanimala občinstvo do konca. Režija ni v igri razen nekaterih zakleselosti in morda časih malo prepocasnega tempa zakrivila posebnih grehov. Pač pa je zakrivila, da se je od mor med prvim in drugim dečanjem vlekel skoro pol ure. Take nenrilike morajo naposled disgustirati tudi najbolj potrpežljivega gledališkega gosta. Vedeli bi mimo tega radi, kaj se napoveduje začetek predstave po časopisih ob pol osmih, kaj pa se mora potem človek prepričati šele iz gledališkega lista, da se prične igró ob osmih! Red se po pravici zahteva od občinstva, nič manj pa ne sme grešiti zoper njeza gledališka uprava. Konec je bil napovedan po 10. uri in zaveza je tudi resnično zadnikrat padla po 10. uri, namreč ob četrtna enaist.

— Razmere v gledališču. Molče prenašamo že dolgo časa naravnost neznozne razmere pri naših gledaliških predstavah. Večraj smo doživeli relativno dobro in vsekotzi zaokroženo predstavo, ki bi nas bila z ozirom na dane razmere povse zadovoljila, da ni motil oni neinteligentni del občinstva z neumestnim in borniranim smehom pri najresnejših prizorih ostalo občinstvo in — igralce, prav tako, kakor pri »Hamletu«. Inteligentnejši del občinstva se ne more vzdržati remonstracij proti temu obnašanju ter hoče s sitanim prepričati do brezmiselnega obnašanja dišaškega parterja. Toda vse to nič ne pomaga! Ali res ni nobene pomoči proti temu? Ko smo večeraj nekoliko premotirli ta dišaški parter, smo opazili iz večine male naglavce, ki morejo šteti komaj nekaj nad 10 let. Ravno ta zelenjava, ki komaj vidi čez ograjo, dela največji šum in nered. Ali je umestno in ima sploh kak pomen, da se taka nezrela mladina pušča v gledališče k predstavam, ki jih razumeti ne more? Ali ne bi mogli event. profesorji v šoli vplivati in podučiti take otroke, da se spodobno vedejo v gledališču. To bi bilo eno. — Poznam pač dokaj gledališče, ki imajo vsa brezprimerno manj obsežna parterna stojišča in skoro brez izjeme podložena m. l. Tudi Narodno divadlo v Prazi. V Brnu sploh nimajo parternega stojišča, nego samo seže. Pri nas bi se dal lahko kasirati precejšen del stojišč ter namestiti seže. Tudi drugod imajo mladino, ki se ima izobraževati v gledališču, toda take nezrele mladeži, ne naideš drugje. Naravnost domišljilja pa je, da bi ista mogla kaj profitirati pri predstavah, za katere žalibog tudi oni del starejšega občinstva, ki ga potegne početje parterja s seboi, nima smisla. Financielni oziri morajo stopiti v ozadje, ker takih razmer absolutno ne moremo več prenašati. Razmere so postale neznozne, njih odstranitev je neodložljiva. — Dr. Oblak.

— Iz gledališke nisarne. Danes popoldne ob 4. opereta »Cornevilski zvonovci izven abonementa«. — V sredo, 1. januarja ob pol 3. otroška igró »Pogumni Tonček« za »C« abonement. — Zvečer ob pol 8. se ponovi onereta »Michuievi hčerki« izven abonementa. — V četrtek, 2. januarja se ponovi Sudermanova drama »Tiha sreča« za »A« abonement. — V petek, dne 3. januarja za »C« abonement »Tiha sreča«. — V soboto, 4. januarja ob 3. popoldne opera »Prodana nevesta« izven abonementa.

Najnovejša poročila.

AVSTRIJA JE ZASLUŽILA SVOJO USODO.

Pariz, 30. decembra. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča: V zbornici je minister za zunanje stvari Pichon ugotovil, da se je vlada v zunanji politiki potrudila, ohraniti sporazum med zavezniki. »Vlada sprejme načela zveze narodov. Ne maramo nobene prisiljene politike. Pri Alzaciji-Lotaringiji gre za pravo in pravico. Nemčija je pač premagana, vendar pa ni uničena. Vojaška oligarhija se še vedno nada, obnoviti militarizem. Treba je skrbeti za to, da militarizem izgine popolnoma. Avstro-Ogrska je zaslužila svojo usodo, ker je izživela. Svojo zmago moramo tako izkoristiti, da premagani ne bodo več mogli ogroziti miru. Tudi Turška je zaslužila svoj poraz. Francija ima tam varovati nepobitne pravice. Dogovori med Anglijo in Francijo bodo po našem mnenju še nadalje obstojali.«

Budimpešta, 30. decembra. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča: Ogrski kor. urad: Budimpeštanski magistrat objavlja komunikce, da se bo radi skrčenja obrača v plinarnici dobavljal plin le med sedmo in osmo uro jutraj in med pol sedmo in osmo uro zvečer. Zupan je brezčisto naprosil predsednika Wilsona, Poincareja in Masaryka, naj odrede, da se odpelje za Budimpešto določeni premog takoj tja.

Budimpešta, 30. decembra. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča: Ogrski k. u.: Po noči bo dospelo 1500 afrikanških spahijev in 30 častnikov Gambettove brigade semkaj.

Razne stvari.

• Prvi zakon, katerega je podpisal predsednik čelo — slovske republike, je zakon o osmerumem delavniku.

• V Belgiji znaša število popolnoma porušenih poslopj okroglo 42.800, težko poškodovanih 22.600.

• 12.000 zvonov pobranih iz benečanskih cerkva. »Corriere della Sera« poroča, da so sovražniki pobrali iz benečanskih cerkva okoli 12.000 zvonov. O pustošenju pravijo pa sploh, da je bilo mnogo hujše, nego v Belgiji.

• Živila za Dunaj. Iz Berna poročajo, da je interilirani gospodarski kongres sklenil, poslati Dunaju takoj 4000 ton žita iz Italije preko Trsta ali Inomosta. Vrše se pogajanja o nadaljnji pošiljavi 30.000 ton žita.

• Opustošena severna Francija. Po zadnjih poročilih je bilo v severni Franciji opustošenih 1154 občin, 61.062 hiš je docela opustošenih in 39.410 težko poškodovanih. Med temi je mnogo zgodovinsko znamenitih poslopj, tovarn in velikih delavnic.

• Umrljivost na Dunaju. Umrljivost je na Dunaju v času vojne strašno narasla. Pred vojno je prišlo na leto na 1000 ljudi 155 slučajev smrti, leta 1917, jih je bilo 204. Absolutno število smrtnih slučajev je naraslo od 33.268 leta 1914. na 46.331 leta 1917, in na 33.629 v devetih mesecih leta 1918. Vsak četrty smrti slučaj povzroči jetika. Radi lakote je bilo letos 7 do 11 odstotkov smrtnih slučajev.

• Wilsonova obitelj in številka 13. Wilsonovo ime in priimek štejeta 13 črk, on je bil trinaesti predsednik univerze v Princetonu, na kateri je deloval 13 let, leta 1913, je bil izvoljen za predsednika Združenih držav, njegova hči miss Jessie je 13. zaročenka, ki se je poročila v bel hiši, pri ženištvenjski svečanosti je bilo 13 gostov, 13 slug in 13 električnih svetilk, 13 devic jo je spremljalo k oltarju.

Gospodarstvo.

— Oddaja plemenske živine: V četrtek 2. januarja 1919 ob 9. uri dopoldne se bo razprodajala na javni dražbi vojaška živina na posestvu Fužine pri Ljubljani.

— Naredba poverjenstva za kmetijstvo. Promet s plemensko govejo živino in z govejo živino v gospodarske namene je v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani prost. Izvažati se sme taka živina iz območja Narodne vlade SHS v Ljubljani samo z dovoljenjem te Narodne vlade. Predpisi o prometu s klavno živino in o živinskih potnih listih ostanejo še nadalje v veljavi; tudi živinski seimi začasno niso dovoljeni. Tukajšnja naredba o tej zadevi št. 205 z dne 16. decembra t. l. je s tem razveljavljena. — Poverjenik za kmetijstvo: A. Kalan l. r.

— Promet s plemensko govejo živino in govejo živino v gospodarske namene je bil z naredbo Narodne vlade SHS v Ljubljani, št. 205 z dne 16. decembra t. l. proglašen prostim. Edina omejitev je obstojala v tem, da se je moral nakup, oziroma odprodaja te vrste živine naznaniti zaupniku Vnovčevalnice za živino za tisti okraj. Kakor se pa sliši, zlorabljajo nekateri zaupniki to naredbo na ta način, da zahtevajo od lastnikov take živine za dovoljenje za odprodajo po 50 K in še več od glave. To je od takih ljudi naravnost nesramno, da skušajo na tak način okoristiti in neopravičeno izrabljati naredbe Narodne vlade v svoje namene. Opozorjamo se, da zaupniki nimajo niti najmanjše pravice zahtevati od lastnikov živine kake odškodnine v ta namen. Lastnik je dosedaj imel le dolžnost naznaniti odprodajo ali nakup plemenske živine, nikakor pa ne prositi za dovoljenje, da sme nakupiti ali odprodati. Vsi taki brezvestni zaupniki morajo vrniti vse zneske, ki so jih neopravičeno zahtevali od izvrševanju te naredbe. Da se prepreči nadaljna zloraba te naredbe, je Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za kmetijstvo, črtala točko glede naznanila zaupniku »Vnovčevalnice za živino«, oziroma, županstvu, tako da odslej ni treba nikomur več naznaniti odprodajo ali nakup p

Aprovizacija.

+ Prodaja moke. Od četrtega 2. do vsote sobote 5. januarja se dobi na vsako močno izkaznico po 1 kg moke in sicer pol kilograma bele moke za kuhinjo, 1 kilogram 2. K. in pol kilogram črne moke, kilogram stane 1 K 20 v.

+ Krompir za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo krompir v četrtek dne 2. januarja pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 300, od 9. do 10. št. 301 do 600, od 10. do 11. št. 601 do 900, popoldne od 2. do 3. št. 901 do 1200, od 3. do 4. št. 1201 do 1500, od 4. do 5. št. 1501 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 80 vinarjev.

+ Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja dobi krompir v petek dne 3. januarja pri Mühleisnu na Dunajski cesti po naslednjem redu: od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 250, od 9. do 10. št. 251 do 500, od 10. do 11. št. 501 do 750, popoldne od 2. do 3. št. 751 do 1000, od 3. do 4. št. 1001 do 1250, od 4. do 5. št. 1251 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 80 vinarjev.

+ Jabolka za III. in IV. uradniško skupino bo oddajala mestna aprovizacija.

ja v četrtek dne 2. januarja v telovadnici I. državne gimnazije in sicer pride na vrsto III. skupina od 8. do pol 10. dopoldne in IV. od pol 10. do 11. ure. — Stranka dobi za vsako osebo pol kilograma jabolk kilogram stane 2 K.

+ Jabolka za V. okraj. Stranke V. okraja dobi jabolka v petek dne 3. januarja v telovadnici I. državne gimnazije (nasproti Narodnega doma). Delila se bodo na zelena nakazila za krompir po naslednjem redu: od 8.—9. dopoldne št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. št. 601 do 800, od 3. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do 5. št. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg jabolk, kilogram stane 3 K 50 v.

+ Jabolka za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo jabolka na zelena nakazila za krompir v četrtek dne 2. januarja pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. št. 601 do 800, od 3. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do 5. št. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg jabolk, kilogram stane 3 K 50 v.

+ Civilnim državljanom vpokojencem in njih sirotam, ki so vpisani pri tej skupini, se bo oddajal v Gradišču št. 8.

L. stopnice, podprilnice (za gledališčem) dne 2. 3. in 4. januarja popoldne od 1. do 6. ure rum po 1/2 litra na osebo. Na vrsto pridejo v četrtek stranke od A do J, v petek od K do P in v soboto ostale. Da ne bo nepotrebnega stanja in prezebanja, naj se stranke ravna po abecednem redu. Cena se izve pri oddaji blaga, kjer se bodo podala tudi nadaljnja obvestila. Na zamudnike se ne bo moglo ozirati.

Prodaja promoga za štedilnike v L. V. in VI. okraju.

Na vsak drugi odrezek vijoletne izkaznice se dobi 50 kg promoga, ki stane 5 K 50 v.

Promog se dobi v sledečih trgovinah: V I. okraju pri g. Strupiju, Radečkova cesta 14 na št. 1 dne 2. januarja dop., na št. 2 dne 2. januarja pop., na št. 3 dne 3. januarja dop., na št. 4 dne 3. januarja pop., na št. 5 dne 4. januarja dop., pri g. Požlepu, Komenskega cesta 21 na št. 6 dne 2. januarja dop., na št. 7 dne 4. januarja pop.

V V. okraju pri g. Treotu, Cesta na Rud. železnico na št. 1 dne 2. januarja dop., na št. 2 dne 2. jan. pop., na št. 3 dne 3. jan. dop., na št. 4 dne 3. jan. pop. Pri g. Schifferju, Dovožna cesta 4 na št. 5 dne 2. jan. dop., na št. 6 dne 2. jan. pop., na št. 7 dne 3. jan. dop., na št. 8 dne 3. jan. pop.

V VI. okraju pri g. Trdinu, Slomškova ulica 21 na št. 1 dne 2. jan. dop., na št. 2 dne 2. jan. pop. Pri g. Uherju, Slomškova ulica 12 na št. 3 dne 2. jan. dop., na št. 4 dne 2. jan. pop., na št. 5 dne 3. jan. dop., na št. 6 dne 3. jan. pop., na št. 7 dne 4. jan. dop.

Darila.

Jugoslovanski železničarji 3. selitvene vlake iz Trsta v Ljubljano plačali za narodni davek K50.— za prav črno kavo in trobojnice ob prehodu iz Italije v Jugoslavijo.

Za vdove in sirote padlih domačih vojakov je daroval gosp. Karol Ernst, ravnatelj pivovarne »Union«, odkodnino za prevoz in shranjevanje piva v znesku 200 kron in pa v isti namen 20 K mesto venca na krsto pivovarstva Blenerja.

Za mestne uboge je darovala gospa Marija Kramaršič, podpolkovnika soproga 300 K in pa ga. Olga Rudešch-Kosier, graščakinja v Ribnici 100 K mesto venca na krsto vladnemu svetniku prof. dr. Alojziju pl. Valentu.

Srečno novo leto želi vsem svojim bralcem in bralkam
— javna ljudska knjižnica —

:: gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj. ::

Listnica uredništva.

G. Jakob Pahor, Dolenja vas št. 48 pri Ribnici. Dr. Bogomil Vošnjak je sedaj v Parizu. Točnega naslova njegovega, žal, ne vemo.

Uredništvo
in upravnništvo
Slovenskega Naroda

p. f.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnik in tisk »Narodne tiskarne«.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo, da se je danes naša nepozabna miljenka, sestra

Martica Anka

preselila v raj krilatev. Pogreb bo v torek ob pol 2. uri popoldne.

V Ljubljani, 29. decem. 1918.

Rodbina
Valentin Sajovic.

Otroška posteljica, bela, nepokvarjena, se kupi oziroma v zameno dajo živila. Navesti dan in uro, kdaj se lahko ogleda. Pismene ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »posteljica 8303«.

Strojnik za Dieslov motor, treznega, zanesljivega in večjega popravil eventuelno spo- obnega invalida sprejme v trajno službo ob porolni oskrbi paromlin 1. Zdravca, Središča. Nastop takoj. Ponudbe z zahtevkom plače in s prepisi spricval imenovanemu. 8291

Ženitna ponudba! Mladenič, 30 let star, samostojen obrtnik, se želi seznaniti z gospodino v starosti od 18 do 24 let, ki bi imela nekaj premoženja ali pa hišo, gostilno ali trgovino, kjer bi svojo malo, a zelo dobičkonosno podjetje povečal. Le ono gospodini, ki imajo resno voljo se v kratkem poročiti, naj pošljejo svojo sliko in popolen naslov na uprav. »Slov. Nar.« pod šifro »Sreča spomladi 1919/8322«.

Z žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naš predragi oče, stari oče, tast

Jože Strmole

posesnik na Viru

dne 22. t. m. po kratki, mučni bolezni, mirno in vdano v Gospodu zaspal.

Pogreb je bil 24. t. m.

ZAHVALA.

Ob tej žalostni priliki se srčno zahvaljujemo za iskazano tolažila in sočutje, dalje pred. duhovščini, sorodnikom, znanec in prijateljem kakor tudi vsem, ki so našega nepozabnega rajnega spremili k večnemu počitku.

Vir pri Zatičah, dne 29. grudnia 1918.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Povodom prebitke izgube naše nadvse ljubljene, nepozabne, dobre hčerke, sestrice, gospodične

PAVLICE

izrekamo vsem najsrčnejšo zahvalo za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti in za darovane šopke.

Vsem tisočera zahvala!

V Ljubljani, 30. decembra 1918.

Žalujoča rodbina Brenčič.

Zahvala.

Za izkazano sočutje ob smrti naše predobre mamice, hčerke in sestre, gospe

Vide Pajkove

prof. vdove

se vsem presrečno zahvaljemo.

Maša zadušnica se daruje 2. prosinca 1919 ob 9. uri v cerkvi Marijinega oznanjenja.

V Ljubljani, dne 31. grudna 1918.

Rodbini Pajkovi in Levčevi.

Kot blagajničarka v kako boljše restavracijo oziroma hotel želi vstopiti mlada inteligentna gospodična, večša slovenskega in nemškega jezika. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Trgovski pomočnik, 30 let star, izkušen mešane stroke, želi službo v trgovini z mešanim blagom ali pa tudi samo v špecerijski trgovini. Nastop 15. prosinca. Cenj. ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »Pošta, 8292«.

Žbice (piti) eno in dvokrilne žeblice, ce, stenske kavlje, lafete in kovaške žeblice vseh vrst prodaja najceneje V. Steja, tvornica žebeljev Praga-Vinohrady čis. 1120. Zastopniki se iščejo.

1 ali 2 vrtnarska vajenca, 15 do 16 let stara, krepka in pridna, katere imata veselje do te stroke in sta z dobrim uspehom dovršila ljudsko šolo, sprejme dr. Bergmann, zdravnik v Zalcu. Vstop 15. prosinca ozir. 15. svečana.

Šivalni stroj, se prodaja Keževska ul. št. 7, pritličje levo. 8323

Mehlovana soba, se išče. Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda«, Prešernova ul. 50 III. 8326

Vojno posojilo, se kupi. Pismene ponudbe pod »Posojilo/8325« na uprav. »Slov. Nar.« 8-25

Chromatična harmonika, se prodaja. Kopališka ul. 2. 8317

Soba išče, v mestu ali okolici gospod. Pismene ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda« pod »P. 8275«.

Pex volčje pasme, izbrani čuvaj, se prodaja. Poizve se išče pri št. 22, pritličje levo.

Učitelj za pouk laštine se išče. Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Nov kožuh, nova suknja in par novih damskih čevljev se prodaja. Poizve se v upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Sodar, in ženska, vajena vsega dela, in krpanja vreč, se sprejmeta pri tvrdki J. Augusta, Dunajska cesta št. 36. Vpraša se od 10—11 ure dop.

Staro železno ograjo, za hišo in vrt, ter lepa železna vrata kupim. Pismene ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »St. 8309«.

Hiša (obrestinsna) dvonadst., dobro zgrajena, v bližini trga Jakomini v Gradcu, se prodaja. Pojasnila daje M. Hartmann, Gradec, Kreng. 9. 8306

Prodajam 2 amerik. pisalni mizi in 1 tračno žago, kupim pa 1 cirkularno in en vrtni stroj Jožef Seica, mizarški mojster, Ljubljana, Za Bežigradom 6. 8272

Kdo iz Ljubljane, posodi dami uradniških krogov več sto kron proti mesečni odplači 50 K z obrestmi. Ponudbe pod »Najmo« Ljubljana, glavno pošto ležeče. 8324

Manjša hiša, s trgovskim lokalom se kupi. Trgovski lokal v prometni ulici Ljubljane se išče za takoj. Pismene ponudbe na uprav. »Slov. Nar.« pod »trgovci 23 8301«.

Zastopnik, dobro uveden, za prodajo sadnega mošta in sivovke, prosti proviziji se išče. — Dopisi pod »Ekspertna trgovina 8275« na upravništvo »Slov. Nar.« 8257

Dobra samostojna kuharica se sprejma zakonskima. Hrana in plača prav dobra. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Zimska suknja, popolnoma nova, in škola obleka, salonski plašč, se ceno prodaja. Poizve se pri hišniku Koljevskega ulica št. 12, vila Roza, Ljubljana. 8-08

Trgovski nastavljenec, popolnoma in nemščine, inteligent, pripraven za obiskovanje odjemalcev, se išče za takojšnji nastop. Ponudbe pod »Komisija/8256« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Katera boljše rodbina bi vzela 2 dijaka 14 in 16 let stara, na stanovanje s popolno prehrano? Plačilo deloma v denarju deloma v živilih. — Ponudbe pod »Strogo nadzorstvo/8276« na uprav. »Slov. Naroda«.

Prodajalica kalenterijske in manufakturne stroke, mlada, dobro izurjena, slov. in nemšk. jezika, veča, ki bi tudi aranžirala izložbe se sprejme takoj. Ponudbe z navedbo visokosti plače in referencami pod »L. M. 1819/8312« na uprav. »Slov. Nar.« 8312

Opornica gospodinjstvu. Katera boljše hiša, vdova ali zak. par brez otrok želi sprejeti za oporo v gospodinjstvu mlado izobraženo gospodično iz boljše rodbine zasedenega ozemlja. Brez plače in obuvata ter priklopitev k rodbini. Prijazne ponudbe pod šifro »Mileva/8296« na uprav. »Slovenskega Naroda«.

Napredaj je, par konj, rjavih, 15 1/2 visokih, 4 in 7 let starih, za vsako težo, ne vojaških; 2 baraki, 10x40 m veliki, z ograjeno, lahko se dogovori tudi kompletno postavljeni; 2 vagona bukovih drv, meter dolgih, lahko tudi večja množina; 30 kg firneža iz mirnega časa za pleskarje. Pojasnila daje lastnik Franc Martinec, mest. tes. mojster, Ljubljana, Prule 8.

Slasti in fino pecivo vedno po nizkih cenah le pri M. Tomazin, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9. 8300

Dve omari, dobro ohranjeni, eno za obleko, eno za perilo, kupim. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 8307

Nekaj platna in pavoje se prodajo po nizki ceni. Zaloška cesta št. 158, Udm. 8314

Oprava spalne sobe, zelo dobro ohranjena, je radi od potovanja takoj naprodaj. Miklošičeva cesta 11, I. nadstropje. 8329

Fino blago za dve obleki se prodaja pri Ivanu Kreču, Dunajska št. 9, dvorišče II. 8304

Bukova drva, zdrava, suha, po meter dolgo, se prodajajo že razsekana in dostavljena na dom. St. C. Tauer, Dunajska c. 47. 8330

5 m črnege ševjeta, se prav čisto prodaja. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 8271

Zanesljiva postrežnica, se išče za od jutraj in od 4. do 6. zvečer. Kje, pove upr. »Slov. Naroda«. 8313

Učiteljica daje instrukcije za vse razrede, tudi na dom. Pismene ponudbe na R. Rastajger, Gradišče 15. Ljubljana. 8318

Kovaškega pomočnika in učenca se sprejme takoj pri Miha Weiss, kovaški mojster v Ljubljani. 8331

Bela volnena jopca, rojenčka in črn damski plašč se prodajo. Kje, pove upr. »Slovenskega Naroda«. 8284

Politrana omara, za obešanje (mahagoni); divan, rjavo usnjato suknjo; kuhinjska omara; kuhinjska miza, klop za vodo se prodaja Miklošičeva cesta št. 8, II. nadst. 8295

Redka prilika! Večja množina bonbonov kolumbija k 20.—, pro karton se prodaja. Napredaj se dobi tudi Spiritus nadomestek, škatlja I. K. G. Darbo, Ljubljana, Mestni trg, št. 13. 8188

Usnarski vajenec, se sprejme s popolnimi podatki in pogoji po dogovoru. Dopisi na Fr. Rumpret, usnjar, posestnik, Krško. 8-90

Literat-muzikant, bi dopisoval z umetniško čutečo Jugoslovansko (ne nad 20 let star). — Resna pisma brez slike na upravništvo »Slov. Naroda« pod »Umetnost 8178«.

Klobuki, ovrtniki, kravate, nogavice za moške in ženske, sukanec, telovadne potrebščine ter različni čevlji se še dobe na debelo in drobno pri J. Podlesnik nasl., Ljubljana, Stari trg 10 7937

Svarilo, Podpisana izjavljata, da nista plačnika za dolgove, ki bi jih naredil njun sin Jože Prezelj. — Andrej in Marija Prezelj, Seio št. 50 pri Ljubljani. 8188

Gospodična, se sprejme k dvema šola obveznim deklicama zmožna slovensčine in šivanja. Stanovanje in hrano v hiši Popraša se v trgovini G. Čadež, Mestni trg. 8161

Stanovanje, iščem stanovanje obstoječe iz 3—5 sob za takoj ali pozneje. Cena postranska, postreževalce se nagradi. Ponudbe pod »St. 8141« na uprav. »Slovenskega Naroda«.

Zidana hiša, z 2 stanovanjema, zidanim svinjakom, veliko dvorano, 1/4 oralom vrta in njive, 10 min. iz Celja (Gaberje), pripravno tudi za ureditev srednjega vrtnarstva, je na prodaj. Natančnejši podatki pri Ljudski posojilnici v Celju »Beli vol«.

Kdo ve kaj o Edmundu Herczegu, ki je služil v častniški kuhinji 2. bataljona 17. pešpolka kot kuhar. O Herczegu od oktobra 1918 ni sledu. Kdor bi o imenovanju kaj vedel, naj to naznani na željo staršev mestnemu vojaškemu uradu v Ljubljani Mestni dom. 8214

Parna naprava, sestojata iz parnega kotla, 28 m³ kurilne ploške, 7-5 atm., predgrelnika in parnega stroja 40 konjskih sil se za ceno K 20.000.— in parni stroj, 4 do 5 konjskih sil, montiran na stoječem parnem kotlu od 5 atm. za ceno K 5500.— in elekt. motor 3 1/2 konjskih sil, 96 amp. 440 voltov za ceno K 3500.— se prodajo. — Pismene ponudbe pod »Pošta predal 47, Ljubljana«.

Koledarje, s tedniki 1919 pošilja na debelo tvrdka A. Adamič, 8231

3 sani, 2 lepa konja naprodaj. Kje, pove upr. »Slov. Naroda«. 8205

Blagajničarka, za v restavracijo »Hotel Slon« se sprejme takoj. 8217

Kamna, za izdelovanje mila, prodam večjo množino. — Rožna ulica št. 15. 8196

Kuži se saharin, 440krat močan (kristal). Ponudbe na »Saharin« 8170 v upravo Naroda.

Lokal, v sredini mesta se išče za takoj. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 8014

Šivilja, v hišo se priporoča. Prevzame vsako popraviljanje, belo in črno, želi tudi prevzeti trajno delo. Naslov pove upr. »Slov. Naroda«. 8186

Hiša, pripravna za trgovino na prometnem kraju v Ljubljani se kupi. Cenj. ponudbe pod »Trgovina 8197« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Motorno kolo, dobro ohranjeno in brezhibno delujoče se prodaja. I. Rozman, Ljubljana, Florjanska ul. 24. 8244

Narodna noša, se kupi za damo srednje velikosti. Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »Narodna noša/8165«.

Vino, sadjever in kisló vodo, se po slaviji je lahko razpošilja in naroča pri A. Oset, p. Guštanj. 8054

Sadnega mošta, izvrstnega, je naprodaj po najnižji ceni. Poizve se Rožna ulica št. 15. 8007

Nekaj jesenovega lesa, pripravnega za kolarje, se prodaja pri Josipu Bergmann v Ljubljani, Poljanska cesta št. 87. 8216

2 zrebeti, ponija, naprodaj ali se zamenjata za večjega konja. — Franc Golob, Sp. Šiška 50. 8210

Pisalni stroj, železna blagajna in pisarn. pripravna omara se kupi. Ponudbe pod »2712« na uprav. »Slov. Nar.« 8249

Absolvent trgovske šole, išče primerne službe v kakšni banki ali večjem podjetju. Ponudbe pod »Absolvent/8206« na upravništvo »Slov. Naroda«. 8206

Sobarica, izobražena, stara 22 let, išče službo pri boljši rodbini, zna tudi dobro švati. Cenjene ponudbe na pošti predal 10, št. Jurij ob južni želez. 8173

Lokal, primeren za prodajo kandi en gros, se išče v sredini mesta Ljubljane. Ponudbe z navdvo najemnine in drugih pogojev na Jos. Rajšter, tovarna kandi v Sošanju, Stajersko. 8041

Večjo restavracijo, ali gostilno z mešarijo pri kakšni trgovini ali trgu vzamem v najem. Ponudbe pod »Gorenjsko/8047« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 8047

Prodajalica, z večletno prakso in večja špecerijske in manufakturne stroke želi svoje sedanje mesto premeniti. Prijazne ponudbe naj se pošljejo na upr. »Slov. Naroda« pod šifro »Pošta št. 370/8260«.

Iščem pristavilca (majerja), oženjenega, nega, brez otrok, oba zdrava, pridna, poštna, snažna in varčna. — Znati mora vsa domača dela kakor pri živini, na vrtu in polju. Plača po dogovoru. Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 7935

Prvo vrstni mehanik, z večletno bogato prakso, išče službo kot delovodja v kakšni strojni tovarni. Sprejme tudi mesto strojevodje. Ponudbe z navedbo službenih pogojev na naslov: Franc Kristofič, Donaj XXI. Angererstrasse 13, I. 8171

Kupujem lepe prave Prodajam kremo sahe gobe! Za čevlje v kovinskih doza, 1/2 doze po K 15. 1/2 doze po K 28 za tuc., mast za čevlje, čevlje z lesnatimi in usnatimi podplatji, sirkeve in žimnate krtače, toaletno milo, kolomaz, trzne terbiče, lesene in porcelanaste pipe, pralni prašek I. t. d. po najnižji ceni. Izvrstno lanskó vino, borovničar, silivko, trepinjever, čajni rum, kavni in čajni nadomestek že oslajen. M. RANT, Kranj. 7411

Lovske puške, kal. 16 in kal. 12 so naprodaj pri F. K. Kaiser, peškar Selenburgova ulica št. 6. 7401

Ako rabiš pohištvo, oglasi se v zalogi pohištva na Maric Terezije cesti št. 13. (Kolizej). 6991

Karbidne svetilke, za K 19.— do K 20.— razpoš

Srečno novo leto 1919!

žele svojim naročnikom, odjemalcem, prijateljem
in znancem naslednje tvrdke:

Tvrđica A. Zankl sinovi Ljubljana.	ALOJZI FUCHS, <u>zlatarska delavnica</u> Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.		Aleksander Gjurd brivec Ljubljana, Kongresni trg 6.	Helena in Ignac Banko Martinova cesta št. 3, p. d. „PRI TOPOLAVCU“.	
Marija in Franc Lekše restavracija „International“ Resljeva cesta šte. 22.	Josip Adamič vrvarna DOMŽALE	Matija Trebar trgovina s čevlji Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.	Josip Maček s soprogo gostilna Ljubljana, Krojaška ulica.	Ivan Mohorič krojač Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.	Knjigoveznica Ivan Jakopič Frančevo nabrežje.
M. Soklič gostilna in trgovina v Ljubljani Pred konjušnico v Trnovem.	Anton in Marija Steiner gostilna Ljubljana, Opekarska cesta.	Terezija Bizjak posestnica in pekarija Liubljana, Poljanska cesta št. 25.	Ivan in Ivanka Zamljen čevljarski mojster Ljubljana, Gradišče šte. 4.	Fran Kreč krojaški mojster v Ljubljani, na Turjaškem trgu.	Josip Reich barvar Poljanski nasip 8 (tik Katoliške tiskarne).
Modna trgovina PETER ŠTERK Ljubljana, Stari trg številka 18.	Kavarna „Evropa“ Ljubljana Anton In Terezija Tonejc.	Kavarna „Central“ Štefan Miholič s soprogo V LJUBLJANI, SV. PETRA NASIP.		Josip Breskvar čevljarska obrt v Ljubljani, Škofja ulica št. 12.	J. Pretnar trgovina na Bledu.
Tvrđica Josip Petelinc Ljubljana, Sv. Petra nasip številka 7 (za vodo) 3 hiša, blizu frančišk. mostu.	Maček & Ko. konfekcijska trgovina. Ljubljana, Franc Jožefova cesta.	Delikatesna trgovina M. RAUTAR Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.	Tomaž Bizilj gostilna pri „Kolovratarju“ v Ljubljani, pred Škofijo.	VAL. in ANTONIJA MRAK Rimska cesta št. 4 restavracija pri „STAREM RIMLJANU“.	
JOSIP REBEK KLJUČAVNIČARSKI MOJSTER Ljubljana, Frančevo nabrežje 9.	Rodbina Beličeva gostilna „št. 6“ Dunajska cesta.	ŠTEFAN MENCINGER ŠPECERIJSKA IN DELIKATESNA TRGOVINA Sv Martina cesta št. 10.		Fran Cerar slamnikarstvo S'ob pri Domžalah.	Restavracija Lloyd Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 9 Karol Tauxes.

Leskovic & Meden, Ljubljana.

JERNEJ JELENIČ gostilna „pri Majarončku“ in vinska trgovina.		Trgovina s kožuhovino in čepicami J. WANEK Ljubljana Sv. Petra cesta Ljubljana		Josip Plankar trgovec z drvmi Ljubljana, Dolenjska cesta št. 5.	
Franc Dolenz Kranj glavna trgovina in podružnici v Kranju in na Bledu.	L. M. Ecker umetno in stavbeno kleparstvo, vodovodna instalacija itd.	ANDREJ MARČAN mesar Prešernova ulica št. 19. — Rimska cesta št. 21.		KAVARNA „PREŠEREN“ Karel Polajnar, kavarnar.	RESTAVRACIJA : „PRI ROŽI“.: AMALIJA SCHMIDT.
Ludovik Roškar restavracija „pri Auru“ Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.	Josip Vidmar tovarna dežnikov in solčnikov LJUBLJANA, Pred škofijo 19.	Gostilna Češnovar LJUBLJANA :: Dolenjska cesta št. 3. ::	Karel in Fani Čenčič gostilna :: Sv. Petra nasip št. 71. ::	Anica Marovšek brivnica ZAGORJE OB SAVI.	Konfekcijska trgovina A. Lukič, Ljubljana Pred škofijo št. 19.
Načelstvo „Deželne zadrage izdelovalcev sodavode na Kranjskem v Ljubljani“. Gašpar Bolte, t. č. načelnik		Otilija Bračko trgovina :: z rokavicami in parfumi. ::		STAVBENO PODJETJE JAKOB ACCETTO LJUBLJANA, Tabor št. 2.	
STAVBENA TVRDKA :: IVAN OGRIN :: LJUBLJANA.		TRGOVINA FRAN BABIČ LJUBLJANA, Dolenjska cesta.		Fran Krvarič s soprogo restavracija „PERLES“ zraven glavne pošte.	
KINO „IDEAL“.		Angela Pekolj modni salon LJUBLJANA.			
STANISLAV HORAK, restavracija na južnem kolodvoru, Ljubljana.		Karel Linhart urar, trgovec z vseh vrst urami. Ljubljana, Marije Terezije cesta.	Ant. Leben, nožar LJUBLJANA Stari trg 15. Stari trg 15.	IVAN JAX & SIN Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.	
H. SUTTNER eksport ur LJUBLJANA		Rodbina Košenina mesar na Sv. Jakoba nabrežju in Kolodvorska ulica št. 6.		Gostilna ALOJZIJA ZORKO Ljubljana Vegova ulica št. 10. Ljubljana	
Aleks. Götzl, podobar, Marijin trg, Fani Götzl, prodaja čevljev, v Ljubljani, „pod štengami“ pri čevljarškem mostu.		ALBERT DERGANČ brivec in starinar :: LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA. ::		ANTON MENCINGER špecerijska trgovina LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠT. 42.	
IVANA GORŠE Restavracija „NOVI SVET“, LJUBLJANA, Marije Terezije c. št. 14.		Specijalna trgovina za bluze ANTONIJA SITAR, Ljubljana, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1.		Gostilna ŠARC gostilna in trgovina z žitom in moko LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠT. 19.	
Gostilna pri Lozarju LJUBLJANA Rožna ulica 15.					
Franjo Zajc, brivec LJUBLJANA Dunajska cesta št. 12.		JOSIP JUG pleskar Ljubljana, Rimska cesta 16.		HOTEL ŠTRUKELJ Anica Jesih.	
Martin Mahkota modni salon za gospode Ljubljana — Spodnja Siška.					
ALOJZI LOMBAR krojač Spodnja Siška, Celovška cesta št. 95		IGNAC ŽARGI modna trgovina, Ljubljana. Sv. Petra cesta št. 3.		OROSLAV BERNATOVIČ konfekcijska trgovina LJUBLJANA MESTNI TRG LJUBLJANA	
I. Kostevc manufakturna trgovina.					
Restavracija de Schiava Ljubljana, Kolodvorska ulica („Pri Star- rem Tišlarju“). — Anton in Fani de Schiava, restavracija.		Fran Szantner zaloga čevljev v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 4.		JOSIP STUPICA, jermenar in sedlar :: v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6. ::	
FRANCO P. STARE sobno in dekoracijsko slikarstvo LJUBLJANA, Ulica na grad št. 3.					
Heuffel & dediči VIČ-GLINCE pri LJUBLJANI.		Rodbina lekarnarja LEUSTEKA.		Kavarna „Merkur“ Ljubljana, Židovska steza Marija Izlakar.	
Ivan N. Adamič prva kranjska vrvarna Ljubljana. Kamnik.					
IVAN BONAČ knjigoveznica in trgovina papirja LJUBLJANA.		Stavbno podjetje ANDREJ ČERNE Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 23.		JULKA ALBERT restavracija „pri Lipi“ V LJUBLJANI.	
GRAND HOTEL „UNION“ Restavracija — Kavarna — Klet Ravnateljstvo hotela „Union“.					
JOSIP TAVČAR špecerijska trgovina LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 30.		V. Sterniša zaloga čevljev Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.		Tobakarna in trgovina s papirjem MIRA HERNKO, Sarajevo, Bosna.	
Lekarnarja Procházka lekarna „Pri Orlu“ LJUBLJANA, JURČIČEV TRG.		Jakob Zalaznik z družino pekarija, slaščičarna in kavarna V LJUBLJANI, STARI TRG ŠTEV. 21			
Kolinska tovarna kavnih primesi v Ljubljani.					
LUD. ČERNE juvelir, trgovec z urami ter zapriščem sodni cenilec Ljubljana, Wolfova ulica 12.					
IVAN OGRIN, Laverca pri Ljubljani : restavracija, trgovina z vinom. :		JULIJA STOR zaloga čevljev v Ljubljani, — Prešernova ulica št. 5. —		Schneider & Verovšek trgovina z železnino LJUBLJANA.	
JOSIP PREŠEREN čevljarstvo SPOD. SIŠKA - LJUBLJANA, CELOVŠKA CESTA 82.					

Feliks in Berta Potečnik,

krojaški modni salon za gospode in dame
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, I. nadstr.

Srečno novo leto 1919!

žele svojim naročnikom, odjemalcem, prijateljem
in znancem naslednje tvrdke:

T. MENCINGER špecerijska in delikatesna trgovina :: Ljubljana, Sv. Petra cesta. ::		F. & A. UHER Spedicija in premog na debelo. Ljubljana, Šelenburgova ul. 4.		VIKTOR BAJT cvetlični salon Ljubljana. Ljubljana.		Restavracija Schmidt LJUBLJANA Gradišče št. 2.	
Amalija Zorčič špecerijska trgovina Ljubljana, Kolodvorska ulica 8.		Jakob Hlavka trgovina kirurških predmetov, bandadž itd. Ljubljana, Prešernova ulica.		„Gostilna pri Fajmoštru“ Sv. Petra nasip Ljubljana Sv. Petra nasip JOSIP IN IVANKA SCHREY.			
JOSIP IN TINICA OLUP trgovci z obleko in gostilničar „POD TRANCO“ Ljubljana, Stari trg.		J. SOMNITZ urar in trgovina z zlatno, srebrno in urami Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 16.		Marija Rogelj manufakturna trgovina Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38.		Teodor Korn, kleparsko podjetje in pokrivanje streh Ljubljana, Poljanska cesta 8.	
L. MARCHIOTTI trgovina z usnjem Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 30.		GOSTILNA Ivan in Franciška Flegar Ljubljana.		Peter Stepič, vinotržec, posestnik in gostilničar Spod. Šiška, Bitenčeva ulica št. 256.		Janko Bernik trgovina z mešanim blagom Sp. Šiška.	
FRANC SITAR zastopnik pivovarne Göss, Ljubljana 7.		Trafiika Jerica Hubad-Dolenc Prešernova ulica.		VINSKA KLET PRED ŠKOFIJO.		Kavarna „Leon“ LJUBLJANA STARI TRG ŠTEV. 30.	
Peter in Marija Urbanc restavracija „pri Levu“. Marije Terezije cesta št. 16, Ljubljana.		Tvrđka I. BLAS Miklošičeva cesta št. 16, (v neposredni bližini hotela „Union“ in sodne palače.)		Josip in Josipina Kozak mesarski mojster in načelnik mesarske zadruga Šolski drevored.		Anton in Josipina Krapš kavarna LJUBLJANA, Škofja ulica št. 12.	
ANTON STACUL, trgovina delikates Ljubljana, Šelenburgova ulica.		M. Podkrajšek brivski mojster Sv. Petra cesta. — Miklošičeva cesta. LJUBLJANA.		J. Buzzolini trgovina delikates, tovarna salam in kranjskih klobas v Ljubljani, Lingarjeva ulica.		GOSTILNA Fran in Franja Ravčič v Ljubljani, Privoz (Prule) št. 4.	
ALOJZI TRINK mizarstvo Ljubljana, Linhartova ulica št. 8.		Marija Černe, Ljubljana, mesnica Frančevo nabrežje, gostilna Sv. Petra cesta št. 85.		TVRĐKA THE REX CO. specijalna trgovina za pisalne stroje, raznoževalne aparate in pis. potrebščine LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 7/I.		JOSIP in JOSIPINA PODKOV mesar Sv. Petra cesta št. 7 (hotel „Lloyd“).	
:: UBALD pl. TRNKOCZY :: LEKARNAR LJUBLJANA, MESTNI TRG.		Lekarnar Gabrijel Piccoli papežev dvorni založnik LJUBLJANA, Dunajska cesta.		:: GOSTILNA „MOŽINA“ :: Ljubljana, Radeckega cesta IVAN in FRANČIŠKA ČERNE.		Trgovina papirja in pisalnih ter risalnih potrebščin, razglednic itd. IVAN GAJŠEK nasl. Jerneja Bahovec Sv. Petra cesta št. 2 (palača „Assicurazioni Generali“).	
Peter Košak restavracija „pri zvezdi“ (Ferlinč) Cesarja Jožefa trg 11.		FARN KOS tovarna pletilnih izdelkov SODNA ULICA, LJUBLJANA.		FRANC PETERLIN, čevljarski mojster v Kamniku.		B. SEVAR ŠPECERIJSKA TRGOVINA Ljubljana, Sv. Jakoba trg.	
Valentin Urbančič kovaški mojster Ljubljana, Poljanska cesta št. 69.		NARODNA TISKARNA v Ljubljani.		Piva jugoslovanska tvornica drož Marija Volk-Košmerl LJUBLJANA		Franjo Ullaga brivec LITIJA.	
NARODNA KNJIGARNA v Ljubljani.							

Prva kranjska konjska mesarija in restavracija „Amerika“ na Glincah in filijalka Kopitarjeva ulica v Ljubljani
Kupuje konje za klanje. Ivan in Marija Marinšek, Glince št. 28.

Prostovoljna dražba.

v skladišču „Balkan“ dne 3. januarja 1919. to je v petek ob pol 10 uri. Prodalo se bo več sto kg žime, popolnoma nove še v balah, različne vrste. Kupci se vabijo. Oglasiti se je v pisarni Balkan na dan dražbe.

Za vsakega nekaj!

Za poročena pripravno belo blago, nekaj ženskih in moških nogavic, črna boa, 2 obleki, 6 metrov blaga, rabljeno zimsko in letno suknjo, dobre čevlje, dirkalno kolo in različne bišne drobnarije se razproda na Rimski cesti št. 19. 1 nadst. levo. Razprodaja se vrši dopoldne.

Uradnik

lesne industrije, rez. računski podčastnik, zdrav, energičnega vedenja, neženjen, star 29 let, z boljšo šolsko izobrazbo, vešč slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika, z večletno prakso pri svetovnih lesnih tvrdkah, kot vodja večje parne žage in kot gozdni manipulant, išče primerne stalne službe v ozemlju Jugoslavije. Nastop po dogovoru, spričevala na razpolago. Ponudbe pod „Lesna industrija 8162“ na upravništvu „Slovenskega Naroda“ 8162

Lepa dvonadstropna najemniška in trgovska hiša

v Salzburgu, na dobro prometnem mestu, dobro podkletena, vodovod in plinovod, dvorišče in vrt, pripravna za vsako kupčijo ter z majhnim dvoriščnim poslopjem, ki se drži takoj zraven, se zaradi rodbinskih razmer ceno proda.

Ponudbe pod „Modernes Geschäftshaus L 802“ na Kienreichs Annoncen Expedition, Gradec (Graz.)

Lesene podplate

izdeluje in dobavlja vsako množino
SAMS & CO. v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4.
Naročite te vzorce!

Kavana „Klub“ u Zagrebu.

Putujućem cil. slovenskom općinstvu, koje posjećuje grad Zagreb preporučujemo, da ne propusti posjetiti vrlo elegantnu i okusno uređenu prvorazrednu „kavanu Klub“, Mica 11., polukat, gdje dnevno posluje 7 sati na večer koncertira prvorazredna ciganska sriemska glazba uz primjerene cijene i solidnu podvorbu.

Priporočajo se Braća Švabenic.

Št. 17320.

Razglas.

V smislu § 41 zakona o živinskih bolezni se za okrožje mesta ljubljanskega odrejeni pasji kotumaci z današnjim dnem razveljavljajo.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 30. decembra 1918.

Gosti ponujem. Sprejem vsak dan med 3. in 4. uro pop. Na slovo pove upr. Slov. Naroda. 8172

Mlinar in žagar izučen, samskega stanu, se takoj sprejme pri Konradu Murschitz v Laškem trgu. Spodnje Stajersko. 8103

Proda se hiša s sadnim vrtom, gozdom, želi priti zaradi nastalih razmer kot vzgojiteljica k boljši rodbini v mesto ali na deželo. Vešča tudi v gošpodinjstvu. Pismene ponudbe „Pedagoginja 8174“ na upravništvu „Slov. Naroda“.

Starejša učiteljica z večletno prakso želi priti zaradi nastalih razmer kot vzgojiteljica k boljši rodbini v mesto ali na deželo. Vešča tudi v gošpodinjstvu. Pismene ponudbe „Pedagoginja 8174“ na upravništvu „Slov. Naroda“.

Naznanilo.

Naznanim vsem svojim cenjenim gostom, da sem se vrnil domov, vsled česar se najtopleje priporočam.

IVAN PIRŠ, maser in operater kurjih očes, „Konašiče Slon“ ali Marije Terezije cesta št. 13, vrata št. 13. 8285

Hiša s trgovino z mešanim blagom

in trafika z nekaj zemljiščem in hlevom v Pilberku na glavni cesti, 10 minut od kolodvora in mesta se da v zakup ali pa proda. Event. se zamenja za privatno hišo v bližini Gradca.

Vprašanja na

Terezijo Marinšek, Lannach, Stajersko.

Milko Šinigoj
Ivanka Šinigoj roj. Jagodic
poročena
Kamnik, dne 31. grudnia 1918.

Naznanilo.

S tem naznanjam, da sem avojo že nad 24 let obstoječo ključavničarsko delavnico razširil v moderno tovarniško podjetje. Izdeloval bom kakor doslej vsa ključavničarska dela, to je, železne konstrukcije, stopnice, ograje, balkone, okna, vrata, vse vodovodne naprave, štedilna ognjišča, tehnične vse vrste, za trgovino, obrt, industrijo in železnice, in sicer v vsaki množini v kolikor bi me za sedaj ne ovirala dobava surovin, popravila avtomobilov, poljedelskih in drugih strojev.

Z velespoštovanjem

Ivan Rebek,

Črna, Poljska ulica št. 14.

Lepa loža v I. nadstropju za A abone- ment se proda. Vpraša se: poštni predal 101. 8191

Akumulat. baterija skoro nova, se radi odpotovanja takoj proda, na Marije Terezije cesti št. 6. 8104

Pozor! Prodajo se otroški čevlji št. 23, moško blago, beli čevlji, košara, zaboji, lepa stelaža za šrambo ali kurinjo, lesena banja ter razne druge reči. Ogleda se lahko od 12—3. ure popold. Naslov pri upr. Slov. Naroda. 8184

500 lit. kisa, 30 kg volne, 30 kg sol, jurčkov, 400 lesenih škafov, 500 l zelo dobrega jabolčnika, 200 l slivovke in 150 kg voska se proda nekaj dni zamenja za petrole. Ponudbe z uveljavljeno ceno na upravo „Slov. Naroda“ pod „sol/8253“ 8253

Naznanilo.

Franc Lončar, stavbni in galanterijski klepar, vodovodni in acetijski inštalater, prošim vse cenjene odjemalce in naročnike, naj si blagovoljno vzeti na znanje, da pričeni z novim letom zopet začnem s svojimi obrti. Priporočam se najtopleje vsem za naročila spadajoča v te stroke in voščim srečno in veselo novo leto.

Ljubljana, Sp. Šiška, Celovška cesta št. 66.

!! Slovincem v Gradcu !!

Naznanjam, da sem odprl novo čevljarsko delavnico. Izdelujem vsa v svojo stroko spadajoča dela. Prevzamem vsakovrstna popravila. — Cene zmerne. — Postrežba točna.

RIHARD KRAVOS, Gradec, Grössgasse št. 32.

Trgovci, zahtevajte cenike!

Kava „Adrija“ s sladkorjem

mešana, se priporoča radi pomanjkanja sladkorja. — Nadalje dišave, kakor: poper, cimet, paprika, klinčki, žafran i. t. d., pravi škrob, tonaletno mlio, vaniljin sladkor, pecilni prašek („Adria“-Oetker), ter vse drugo špecerijsko in kolonialno blago. — Solidna in točna postrežba. Na debelo! Izdelki „ADRIJA“.

F. ŠIBENIK, Ljubljana, Gosposka ulica št. 10.

Beležni koledar.

5. januarja 1919. izide za pisarne, urade i. t. d. ličen in praktičen Bonačev beležni (tedenski) koledar za leto 1919, cena K 4.—.

Naročite ga takoj, ker je le majhna naklada. — Uradom in trgovcem izven Ljubljane se priporoča, da naroče skupaj po več izvodov, ker se posamezni izgube ter se prihrani poštnina. — Denar je vpsolati naprej, prištevši poštnino.

Koledar bo v kras vsaki pisarni!

Ljubljanska kartonažna tovarna J. Bonač sin v Ljubljani.

Usnjene čevlje

po novih cenah v vseh oblikah in velikostih zopet razpošilja „Čevljarska zadruga“ Miren, začasno Vrbovec, p. Mozirje.

Zahtevajte cenike!

Št. 2.654

Razglas.

Mestna hranilnica v Kranju je vsled sklepa upravnega odbora v seji dne 19. decembra 1918.

znižala obrestno mero za hranilne vloge na 3%.

in sicer počeni z dnem 1. januarja 1919. — Rentni davek z vojnim pribitkom plačuje hranilnica še nadalje sama iz lastnega premoženja. Vložnikom je dano na prosto voljo, da dvignejo svoje vloge, ako se ne strinjajo z znižanjem obrestne mere.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Kranju,
dne 20. decembra 1918.

PRISTNO VOLNENE OBLEKE

dobavlja po meri v
najkrajšem času

Josip Rojina Fr. Jožeta C. 3.

Zimski škornji št. 42, novi, iz močnega usnja, se prodajo. Jos. Černe, Sp. Šiška, Jernejeva cesta št. 78. 8179

Višje v vseh barvah in kakovostih za obleke in bluze ter specijalna vrsta za zimske damske kostume, razpošilja modna trgovina M. Bidovec v Mariboru. 7414

Premogokop z dva in pol metra debelo plastjo premoga na površju zemlje kjer se zamore prijeti z obratovanjem takoj, se prodaja resnemu reflektantu. Potrebne tozadne informativne podatke daje samo osebno, Kolodvorska restavracija v Zalcu. 8167

Častnik-invalidi (poročnik ali praporščak) če mogoče tehnično izobraženi, energični in sposobni za vodstvo obrata; podčastnik-invalidi, z lepo pisavo, več strojeopisja in izvežban v pisarniških poslih, ter več čevljarjev - invalidov sprejme **Vojniški zavod za pranje in popraviljanje monture v Vevčah** pošta D. M. v Polju. 8187

Vrtnar! Oženjen, oče dveh otrok, sa mostojen, izvežban v vseh strokah vrtnarstva in gojitve nasadov želi prenesti službo vsled prodaje tukajšnjega posestva. Najraje kam na jug Jugoslavije. Govorim in pišem slovensko, hrvaško in nemško. Vzel bi pod ugodnimi pogoji tudi vrt v najem. Predstavitev radi pogodbe na željo. A. Lazar, vrtnar, graščina Steinbrunn pri Radgoni. 8163

Krema za britje najboljša kakovosti, porabna brez vode, 1 lonček K 7.—, 1 tucet K 60.—

MILO za BRITJE pristno, najboljša vrsta, 3 kom. K 9.—, 1 kg K 34.—. Proti vpošiljavi zneska naprej dobavlja M. Janker, eksportno podjetje v Zagrebu št. 13, Petrinjska 3/III. Hrvatska. — 4798

Kupujem umetno zobovje in splošno vse, kar je starinsko. Posredujem pri prodaji posestev. **ALBERT DERGANČ**, brivec, Franciskanska ulica 10. 6054

Proda se stavbišče Knežji dvorec (Fürstenhof) 6623

v Gosposki ulici v Ljubljani v izmeri okroglo 3600 m² in travniku na Barju v izmeri okroglo 18 ha. Pojasnila v odvetniški pisarni dr. Edvina Ambrosia v Ljubljani, Knafjeva ul. 4.

Naznanilo.

Usojam se čast. prejšnjim naročnikom kakor tudi sploh sl. občinstvu naznaniti, da bo brivnica za postrežbo **zopet odprta.**

Tudi naznanjam čast. odjemalkam, da bo trgovina za naprej ves dan dopolnena in se priporočam za nadaljnjo oziroma zopetno naklonjenost.

Štefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Trančo 1.

Naznanilo.

Stavbno podjetje Jakob Accetto
Tabor 2

naznanja tem potom, da se je povrnil nje stavbni zastopnik Augustin Accetto iz vojne ter nadalje v popolnem obsegu izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela. Priporočila se slavnemu občinstvu, častiti duhovščini, javnim korporacijam itd. za nadaljnjo naklonjenost iz zaupanje. Tehnična pisarna za izvrševanje vsakovrstnih žic, načrtov, projektov, proračunov itd. se nahaja na: **Taboru 2.** Naročila se sprejemajo tudi v Sodni ulici št. 4, I. nadstropje. 7912

Solidna in točna postrežba.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni praški. Čistila za slamnike „STROBIN“. Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROŽNI PRAŠEK“ najboljšo sredstvo za negovanje poti. Preizkušeno dobro sredstvo proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesionirana zaloga strupov.

Industrija za razsvetljavo

društvo z o. z. Maribor ob Dravi, Gosposka ul. 5.
Električne naprave za razsvetljavo za mine, žage in druge kraje. Električni motorji električni hladilniki, električne žepne svetilke. 7992

Tovarna klavirjev M. ROPAS, Celje,
priporočila najfinejše klavirje in pianine.
Edina jugoslovanska tvrdka.

Trgovci!

Oziraje se na vedna naročila vzorcev vlijudno poročam, da jih ne pošiljam, dokler ne nastopijo bolj normalne razmere, ter prosim, da pride vsakdo osebno izbrat, ker zaloga je še velika in cene nizke.

Veletgovina R. Stermecki Celje.

Traže se prvorazredni agenti vinske in špirituoze struke

koji su već prije rata podržavali dobre poslovne veze s uglednim mušterijama. — Ponudbe sa referencama pod „STRUČNJAK“ na zavod za oglašivanje J. BLOCKNER, Zagreb 1-78. 8118

Doxa
Omega
Schaffhausen
Union - Horlogère

3221

ure nudi specialna trgovina zlatnine ur in briljantov

F. Čuden Sin
nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Razglas.

Podpisane banke so sklenile z ozirom na temeljito izpremenjene denarne razmere, znižati obnosno mero od vlog na hranilne knjižice, tekoči račun in žiro-konto

počeniš s 1. januarjem 1919 na 3% pro anno

o čemer se cenj. občinstvo tem potom obvešča, s priponbo, da mu je na presto dano, vloge pred tem terminom dvigniti.

Ljubljana, 20. decembra 1918.

Ljubljanska kreditna banka, — Kranjska doželna banka, — Podružnica Jadranske banke, — Podružnica avstrijskega kreditnega zavoda, — Podružnica češke industrijske banke, — Podružnica splošne prometne banke, — Ilirska banka.

čevlji

— „PEKO“ —

najboljše kakovosti se zopet dobé po dnevnih cenah, v zalogi tovarne čevljev

Peter Kozina & Co.
v Ljubljani (na Bregu).

Pismena naročila se vsled sedanjih razmer ne izvršujejo, ter se priporočajo osebnemu nakupu. 7164

Zavarovalna družba „FENIKS“ na DUNAJU

Zavaruje:

- proti škodam, ki nastanejo vsled požara ali strale, vsled parne ali plinove razstrelbe, kakor tudi vsled gašenja, podiranja ali izpraznjenja na hišnih in gospodarskih poslopjih, tovarnah, strojih, pohištvu in premičnih vseh vrst, na zalozah blaga, živali, poljedelskih zalozah in orodju;
- proti škodam po požaru ali strali za žee žetve na poljskih in travniških pridelkih v poslopih in kopicah.

Pojasnila dajejo in ponudbe sprejemajo:

Generalni zastop v Ljubljani in vsi krajevni zastopniki.

Privatna plesna šola.

Viljudno naznanja, da sprejme še nekaj dam in gospodov iz boljših plesnih v nov tečaj za začetnike, kateri se prične z začetkom januarja. — Pismene prijave sprejema **Adolf Praček, plesni učitelj v Ljubljani.** 8194

Priporočila se tvrdka: Zaloga živalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter druga galeterija skaga in modnega blaga. Istotam se prodaja: Stoklo za izložbene omare (belgijsko steklo) kompletno z valčnimi zastori, mera 135×184, 63×184, 59×184 in eno rahljeno 90×162. Kupi se: **Nacionalna registrirana blagajna** — najnovejši model. —

Št. 1047 8250

Razpis.

V službenem področju „Poverjenišstva za javna dela in obrt“ je oddati **službo meroskumnega nadzornika** s prejemki 8. činovnega razreda. Pol g. popolne usposobljenosti so merodajni za oddajo te službe vsi poprej veljavni predpisi.

Pravilno kolkovane in opremljene prošnje naj se vložijo do dne **10. januarja 1919** pri podpisu nem poverjeništvu.

Poverjenišstvo za javna dela in obrt v Ljubljani, dne 27. decembra 1918.

Ing. V. Remec.

Čas je že sedaj
da si nabavite pravočasno kot najbolj primerno

NOVOLETO DARILO

že pravo izvrstno dišečo toaletno milo vseh vrst pri firmi **Milan Hočevar, Sv. Petra cesta št. 28.**

MODNI SALON STUCHLY-MASCHKE

v LJUBLJANI, Zidovska ulica št. 3 in Dvorski trg 1

priporočila prve vrste **VELOUR-KLOBUKE** najfinejše blago zadnje novosti tvornic v Novem Jičinu, ter **svilene in baržunaste klobuke in čepice.** Popravila se sprejemajo — žalni klobuki vedno v zalogi.

ČEVLJE IN OPANKE

vsake vrste lahko vsakdo sam nabije (templa) če si naroči

Železni last
:: (kopito) ::

SMEV

za ceno od K 11.— loco tovarna. Pošilja po poštenu povzetju. **SMEV, tvor. strojeva Bielovar.**

2. razred. 2. razred.

XI. razredna loterija.

Pri naši poslovnici kupljene srečke so sadele:

K 300.000 in 100.000 glavni dobitki:

št. 10202, izrečena dne 16. oktobra 1915, IV. lot.
št. 88805, izrečena dne 11. oktobra 1917, VII. lot.
K 60.000 št. 34.154, št. 60.006,
K 30.000 št. 68.435,
K 10.000 št. 7.789, 130.169, 108.977,
K 5.000 št. 68.425,
mnogo dobitkov po K 2000, 1000, 800, 400 in veliko dobitkov po 200 K.

Jzplačali smo na dobitkih za K 1.582.040.—.

Cene srečk: 1/4 K 80.—, 1/2 K 40.—, 1/4 K 20.—, 1/8 K 10.—.

Prihodnje žrebanje bo 14. in 16. januarja 1919.

Izrečalo se bodo 4000 dobitkov v skupnem znesku K 740.000.

Srečke prodaja

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

kot poslovnica razredne loterije in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu, Splitu in Gorici.

Igralni nakriti in vsa pojasnila brezplačno. Dobitki plačljivi takoj brez odbitka.

Zanesljiva oseba se išče za pot na Dunaj in nazaj, in sicer taka, ki se že nekoliko tam izpozna. — Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“. 8177

Več lepih, dobrih konj je napredaj. Istotam se prodaja tudi molzna krava ter 7 malih prašičkov dobre pasme. — Polzve su Poljansta cesta št. 56, Ljubljani. 8144

Odvetniški koncipijent ima približ. 2 leti prakse ter uradnik, ki je izvežban v majhnem koncertu, zemljiški knjigi, slovenski. tesnopisja ter strojeopisja zmožen se sprejmeta v pisarni dr. Alojz ja Bratkoviča, odvetnika v Slovenjgradcu. Plača po dogovoru. 8117

Nadvrtnar, sposoben za vsakovrstno delo v vrtnarstvu, 47 let star, oženjen, z odraslo družino želi stalno službo v kakli graščini ali pa v kakem večjem vrtnarstvu. Zmožen slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika. Naslov pove uprav. „Sloven. Naroda“. 8160

Veletgovina z mešaním blagom in železnino, z velikim skladiščem v večjem, lepem trgu na Sp. Stajerskem, z nekaj orali zemlje, brez žage ali z žago, brez ali z velikimi skladišči za seno se ugodno prodaja. Poizve se pri Ludoviku Tomše, Podplat pri Rogatcu Sp. Stajersko. 8098

Približno 120 hl dobrega

Ijutomerskega vina

od leta 1917 se prodaja pri Francu Korosec, trgovec in posestnik v Gorah Radgoni.

Stare damske klobuke

sprejema v popravilo in tudi nove prenaša na nove oblike **Tran Cerar**, tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. — Cene primerno nizke, postrežba točna. — 5498

Proda se:

novo **Puchovo kolo** z novo pnevmatiko, večja množina boljših novih vred tri **dvopredna kočija**, stroj za čiščenje žita in vrtni **skladišni stoli** ter **delatinsko vino**. — Povraža se: **Prešernova ulica št. 54/1**, med 4. in 5. uro popoldne. 6479

Konjak.

Za oslabele vsled starosti, za slabosti v želodcu in proti izgubi telesne moči je **star vinski konjak** pravo poživljenje. Pošilja 2 politriški steklenici franko z zabojčkom vred za 60.— K. Benedikt Herli, graščak na graščini Golč pri Konjicah, Stajersko.

„Jugo“ milo za pranje

poboljšana vrsta, belo v komadih po 1/4 kg. 1 zaboj s 25 kg. (to je 100 komadov) K 110.— franko zaboji iz Zagreba. S pošto 4 kg neto K 28.— franko. Razpošilja po povzetju zavod za eksport M. Janker, Zagreb br. 13 Petrinjska 3. Z naročilom vred naj se pošlje polovica iznosa. —

Moderne zimske

pllašče
kostume, krila, 2852

BLUZE in drugo damsko konfekcijo. Otroške obleke za dečke in deklice. **Božuhovino**, športne in modne predmete

priporočila po zmerni ceni

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Kopirne svinčnike večja množina, se prodaja. v mapah in skatljah, velika izbira. **Pisemski papir** za pisalne stroje za gg. odvetnike, trgovce in druge razne pisarne. Zelo nizka cena. **Karbonski papir** v malih in večjih steklenicah za pisarne in preprodajalce ugoden nakup. **Radirke** za preprodajalce najnižje cene. v steklenicah, različne velikosti. Pri večjem odjemu znaten popust. **Gumi** za urade in trgovce. **Pečatni vosk** Pri večjem odjemu znatno znižane cene. **Papirnaté salvete** boljše vrste za hotele, restavracije in boljše gostilne. Izjemne cene. **Razglednice** vrste kakor pobožne, razne rože, ljubimke, voščilne i. t. d. Velika izbira.

Vse zgoraj omenjeno blago se dobi na debelo in drobno najceneje pri **L. Pevalek** trgovina s papirjem, Ljubljana, Zidovska ulica št. 4.